

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. — Telefon 29-92.

Sv. oče in delavstvo

Ni dvoma, da papeži v sedanjem času povečajo primerno časovnim razmeram in potrebam posebno pozornost delavskemu vprašanju, in to ne samo v kolikor tiče dušno zveličanje delavstva, ampak tudi njegovo materialno, gmotno priat. In to dela sv. Cerkev v zavesti dolžnosti, ki ji jo je izročil Jezus Kristus sam. Samoposebi je seveda umljivo, da ni mogoče v par vrticah omenjati vsega, kar so sami zadnji papeži storili v tem oziru za delavstvo. Niti njihovih del in okrožnic ni mogoče ob kratkem samo po imenu navesti. Vsekako pa je treba imenovati dvoje temeljnih ukazov, dva dokumenta, ki sta kakor sinteza naukov sv. Cerkve o delavskem vprašanju in preko katerih ni mogoče iti in jih huda do dobra poznati vsakdo, ki mu je kolikaj pri srcu dobrobit delavstva. To sta okrožnici papeža Leona XIII.: *Rerum novarum* in sedanjšega sv. očeta Pija XI.: *Quadragesimo anno*. V teh okrožnicah je namreč z nesmrtnimi črkami zapisana pot, ki jo mora hoditi skrb za ureditev gmotne blaginje delavstva. Že okrožnica Leona XIII. je povzročila pravo duhovno revolucijo, in pripomogla milijonom delavcev do zboljšanja njihovega gmotnega položaja. Če pa seveda ne pride okrožnica do polne veljave s svojimi nauki, so krivi zlasti tisti, ki sovražijo vse, kar bazira na temeljnih evangelijih in so rajši pripravljene gmotno stanje delavstva raje in celo poslabšati kot pa sprejeti evangeljsko resnico in njene zahteve.

Baš zato je izšla nova okrožnica sedanjšega sv. očeta (*Quadragesimo anno*), ki gre za istim ciljem, namreč: ustanoviti nov socialni red, v katerem bodo tudi delavci dobili svoje pravice. Za tak nov družabni red zahteva sv. oče popolno socialno pravičnost in socialno ljubezen. Krivica je, tako poudarja, da plače na splošno niso prav urejene. Če bi bile prav urejene, ne bi bilo mogoče, da

nekateri tako bogate, delavci pa imajo komaj za sproti. Plače se morajo pravično urediti, da si bo mogla pridna delavska družina kaj prihraniti in morda sčasoma priti do koščka zemlje in si zgraditi svoj domek. Tudi ni prav, da morajo radi pomanjkanja tudi matere delati po tovarnah, matere bi morale biti doma, skrbeti za otroke, opravljati domača opravila, obdelovati vrt, pripravljati možu kosilo in večerjo itd. Vrniti se mora delu spoštovanje, vrniti spoštovanje do delavcev, do vseh pa krščanska ljubezen, ki v sili rada pomaga in ne misli vedno le nase in na svoj dobiček.

Zal, da te ljubezni ni v razmerju do delavcev. Za delavca in njegovo družino ni prav nič človeškega sočutja. Če oboji, ali če ga v družini zadene nesreča, ni dandanes tovarnarju nič mar. Če ne more delati, naj gre. Če ima ženo in otroke bolne, naj pač sam skrbi, kakor ve in zna.

Groza nas obhaja, toži sv. oče, če pomislimo, kako v sedanjem gospodarstvu premnogi podjetniki zlorablajo delavce, kakor, da bi bili stroji, brez šleherne skrbi za njih duše, da, brez vsake misli na kaj višjega; če mislimo na tako velike nevarnosti, ki dandanes po delaveh strežejo; na poštenje delavcev, zlasti mlajših; na sramežljivost deklet in žen; če premišljamo, kako današnje gospodarstvo in zlasti brezumni način stanovanj tolikrat ovira družinsko skupnost in domačnost družinskega življenja; če se spominjamo na kakšne ovire zadeva praznovanje nedelj in praznikov; če gledamo, kako je na splošno oslabil tisti resnični krščanski čut, ki je dajal časih tudi preprostim in neukim zmisel za višje reči.

Te in take razmere naj bi torej v duhu papeževih okrožnic preuredil novi socialni red, ki bi v njem gospodovali pravičnost in ljubezen, da bi tudi delavci veseli delali in veselo služili svojemu Bogu.

Vzroki naše beračije

Že ponovno smo na tem mestu poudarjali, da je pač prvi in najglavnejši vzrok naše gospodarske stiske pomanjkanje vsakega izvoza. Naš kmet že itak pridela jako malo za prodaj, toda celo za to malenkost vina, sadja, fižola, jaje, mesa itd. so mu skoraj zaprte vse meje, zaradi česar mora dati za slepo ceno vse, če hoče dobiti gotovino vsaj za davke, dočim o kakih drugih izdatkih še skoraj ni več govora. O izboljševanju gospodarstva, umetnih gnojilih, popravi poslodij itd. ni niti sledov več, saj si po premogetih hišah svetiljo že s trskami kakor pred 200 in 500 leti, ker nimajo več niti za petro-

lej in mnogo, mnogo srednjih kmetov je, ki ne premorejo večkrat po cele tedne niti enega — kovača.

Od kod tudi? Dohodkov kratkomalo nobenih, stroški pa tolikšni, ki se jim pod nobenim pogojem ni mogoče izogniti, kajti ne vpraša kje boš vzel, in od neslanega kropla živeti doslej niti najskromnejši kmetič ne more. Časih je ponžil že naš domači trg prav mnogo kmetijskih pridelkov, kajti tako uradnik, kakor tudi delavec sta si lahko privoščila poleg mesa in kozarca vina še vse drugo, dočim otepa danes že uradnik dan za dnem krompir, solato in polento, a še

tega se po premogetih družinah ne najede do sitega. Že v eni zadnjih številkih smo poudarjali nizke zaslužke našega delavstva, kar nujno občuti tudi kmet, ker delavec ne more kupovati od njega pridelkov. Nizki zaslužki obrtnika, delavca in uradnika so torej drugi vzrok beračije, ki vlada danes po kmetih.

Tretji in ne najmanjši vzrok je pa tudi izpadek raznih postranskih zaslužkov, ki so tvorili še do nedavnega prav važno postavko v kmetijskem gospodarstvu. Starejši ljudje še vsi prav dobro pomnijo na zidanje bohinjske železnice. Pol Gorenjske je tedaj živelo od tega. Komaj so dobro dogradili to, so začeli zidati belokranjsko železnico in tedaj je lepo zaslužil najrevnejši del Slovenije, Bela Krajina. To so bila pa le največja dela, a kje je nešteto malih: najrazličnejše ceste, vodovodi, velike šole itd. itd. Skratka: povsod je vladala živahna delavnost, ki jo je v največji meri občutil tudi kmet. Delala sta država in deželni odbor in kdor je bil priden, mu ni bilo treba stradati.

Danes je pa stvar čisto drugačna, kajti vas povojna leta so skoro popolnoma mrtva v tem pogledu. Dobili smo tiste podpremurke železnice, sicer se pa ni zgradilo ničesar, niti naša najglavnejša gospodarska žila — železniška zveza Kočevje-Sušak — ne, čeprav bi bila plačana v petih letih, kakor smo pred kratkim poudarjali. Polovica Dolenske bi dobila ob tej priliki zaslužek za 2-3 leta in najmanj 250 milijonov dinarjev bi prišlo med one vasi, ki ne premorejo danes pogosto niti stotaka. Pred leti je skušal vsaj oblastni odbor z velikim programom za obnovo naših cest oživiti pri nas zopet javna dela, toda njegovo življenje je bilo prekratko, da bi mogel svoje načrte tudi izvesti.

S tem so odpadli seveda težki milijoni že v obliki samih zaslužkov, ki bi prišli med naše ljudi ne glede na druge trajne gospodarske koristi, ki bi jih prinesla javna dela Sloveniji.

To stanje gotovo ni več vzdržno in upravičeno lahko, zlasti v današnji strašni gospodarski bedi, ki jo Slovenija preživlja, zahtevamo, da se ona pri javnih delih bolj upošteva. Ne bomo naštevali vseh podrobnosti, toda vsaj na tri moramo brezpogojno in neprestano misliti ter zahtevati njih izvršitev v najkrajšem času. Ta so:

1. Dograditev železniškega omrežja za zvezo z morjem, namreč proge: St. Janž-Sevnica, Kočevje-Vrbovsko in Črnomelj-Vinica-Lukovdol;

2. Izvršitev najpotrebnejših cestnih zvez, med katerimi omenjamo le obe največji cesti, to sta: cesta ob Savi kot zveza z Zagrebom in cestna zveza čez Čabarski okraj z morjem;

3. Regulacija naših voda, ki nam povzroča vsako leto ob povodajih toliko milijonov

RAZGLED PO SVETU

Vidite, to je katoliška Cerkev!

V ameriški državi Kaliforniji — kot smo že nekaj poročali — je izbruhnila pred dnevi velika in nevarna stavka. Stotisoči delavcev so štrajkali. Tekla je kri in mnogo je bilo mrtvih. Časopisje je pisalo, da bo v sporu posredoval sam ameriški državni predsednik Roosevelt. To se ni zgodilo, ker je ta na bolezenskem dopustu. Pač pa je Roosevelt, ki je po veri protestant, brzojavno imenoval katoliškega nadškofa dr. Hanna v San Francisku za predsednika posredovalne komisije. Državni predsednik je dal katoliškemu cerkvenemu knezu obsežna polnomočja: zakaj odredi je med drugim: a) da preiskuje vsa vprašanja in vsa dejstva, ki se tičejo razmerja med delodajalci in delavci, b) da pretrsa pritožbe na licu mesta in povzame takoj pravnomočne korake v imenu vrhovne državne oblasti za zaščito delavskih pravic, c) da nastopa s polno močjo kot posrednik v imenu države, če bi delodajalci posredovanje zaježili, d) da dobe njegovi pristanki pri pogajanjih moč zakona in d) da sestavi posebno poročilo za predsednika Roosevelta o svojem delovanju in o načinu, kako so bili spori rešeni ter kakšni so predlogi komisije, da se v bodoče slični nesporazumi preprečijo.

Brezdvoma bo nadškof Hann poverjeno mu nalogo častno izvršil, zakaj zaveda se, da mora duhovnik stati na čelu boja za socialne pravice naroda, saj je borba za socialni mir in za pričiven družabni red bistvena vsebina krščanstva.

In še to v premislek: Evropa podi duhovnike iz javnega življenja v zakristije, Amerika jih kliče na pomoč k reševanju naj-

težjih vprašanj človeške družbe. Evropa je ponižala duhovništvo v državljane druge vrste, ker jim je vzela mnoge pravice polnopravnih državljanov, Amerika pa pooblašča katoliškega duhovnika — škofa, da govori v imenu državnega predsednika in ameriške vlade in da v njih imenu polnoveščajno sklepa z zakonito močjo.

Človek »kulturne Evrope« naravnost strmi, da je kaj takega še mogoče na tem božjem svetu...

KATOLIŠKA CERKEV

s Drobil. Francoski katoliki imajo 12.000 raznih šol in vzgajalnic za mladino. Na katoliških zavodih deluje 38.000 profesorjev in učiteljev, v šole pa hodi nad en milijon šolarjev raznih stopenj. Za vse to potrošijo francoski katoliki letno 750 milijonov frankov. Srečni ljudje! — Dve Japonki, hčerka grofa Ogomachi in hčerka dr. Tašire, profesorja na medicinski fakulteti v Tokiju sta postali te dni katoliški sestre-karmelitanke. Zanimivo je to: bolj kot zapad odpada od Boga, bolj se mu bliža vzhod. In tako ni izključno, da zapad propada in da v daljni bodočnosti rumeno plemo ne zavlada vsemu svetu.

s Za mednarodni evharistični kongres v Buenos Airesu delajo Argentinci s polno paro. Vse javno življenje v Argentini stoji v znamenju tega veličastnega vseevropskega zbora. Za kongres so pripravljene sledeči odseki: nemški, angleško-ameriški, armenski, braziljski, latinski, kaldejski, hrvaški, španski, slovenski, francoski, švicarsko-belgijski, grški, holandski, ogrski, italijanski, irski, litvanski, meksikanski, paragvajski, peruanski, poljski, portugalski in urugvajski. — Slovenci in Hrvatje smo lahko ponosni, da zavzemamo enakopravno mesto v svetovni katoliški družbi. In ali se ne vstavlja človeku nehote vprašanje: Kaj bi pomenili Slovenci in Hrvatje, ako ne bi bili enakopravni člani večstomiljske katoliške svetovne armade! Hvala Bogu, da smo, kar smo, ker v Njem in Njegovi cerkvi nam je zajamčena srečna bodočnost.

AVSTRIJA

s Dve tri iz Korotana. Ko je spravljal les v dolino, se je smrtno ponesrečil 26 letni kočarjev sin Janež Kogelnik v Sredni pri Vovbrah. — Za nedeljo 22. julija je bila predvidena tekma ženjc in koscev v Smihelu pri Pliberku, a se ni vršila, ker ni ničesar kositi! — Toča je prizadela Smihel, Bistrice, Dvor, Dolinice, Cergoviče, Brežno vas in Strpno vas. Že prej je zima vzela čez polovico rži, ostanek pa sedaj še toča. Pomilovanja vredni kmetje! — Prvo nedeljo meseca julija so imeli v Škocijanu prvo sv. obhajilo. Popoldne so otroci uprizorili »Junakinjo presv. Srca« in »Umijmo zamorčaka«. Če kdaj, so to pot pokazale »dvojezične šole« svojo vrednost, zakaj otroci niso znali brati ne slovensko in ne nemško in so jim morali starejši besedilo vlog ponavljati, da so se otroci vloge naučili na pamet. — Umrla je mati župnika Matije Ra-

žuna, narodnega boritelja in mučenika. — Na razkošni ladji tržaškega Lojda je na vožnji iz Indije proti Egiptu naglo umrl kapitan Peter Sup. Bil je sin verne slovenske družine iz Blač v Ziljaki dolini. — V Škocijanu v Podjuni so pokopali Jarčevo mater. — Na celovški gimnaziji je delalo letos maturo 33 kandidatov, od katerih jih je maturiralo z odliko 5, 12 pa jo je prestalo. Med odličnjaki so naslednji Slovenci: Karicel Andrej, Kassel Lovrenc in Lampichler Ivan. Med odličniki imamo tedaj Slovenci večino. Čestitamo! — Pogorelo je Feinovo gospodarsko in stanovanjsko posloje v Št. Rupertu pri Celovcu. — Dva jeklena zvonova so blagoslovili te dni na Strmcu. — Posestnik Orišnik v Trnji vasi je prodal bika, ki je tehtal 1218 kg. — 40 letni mašniški jubilej praznuje 29. julija proš gosp. Ivan Brabenec v Podkrošu, obenem z njim še gospoda Bredl Franc in Eichholzer Jožef. — Na dosmrtno je ččo je obsojen šofer Urban Kohlmaier, ki je dne 29. junija z dinamitom razstrelil 40 m dolg železni most pri Seebachu. — Požar je uničil Flencjakovo kajzo v Rikarji vasi. — Dravo je hotel preplavati, pa je utonil šumarski pomočnik Peter Strasser iz Kamena. — V Baškem jezeru je utonil uradnik Anton Klusek z Danaja. — Gosp. Francu Fertali je podeljena župnija Pokrče, novomašnik gosp. Josip Komar pa pride za kaplana v Železno Kaplo.

BOLGARIJA

s Novi bolgarski parlament bi štel po predlogu vlade 210 poslancev. Od teh bi bilo izvoljenih 44, 80 pa bi jih imenovala vlada. Nadalje bi prišlo v parlament še 60 zastopnikov raznih strokovnih organizacij ter gospodarskih zbornic, nadaljnjih 20 bi bilo imenovanih iz vrst bivših politikov, dočim bi 6 zastopnikov izvolile univerze in druge najbolj važne ustanove.

NEMČIJA

s Umor odličnih katoličanov v Nemčiji. V strašnem klanju v noči od 30. junija na 1. julija so bili umorjeni, kolikor je dosedaj znano, tudi sledeči odlični katoliki: predsednik katoliške akcije v Berlinu dr. Klausner, organizator katoliške akcije v Münchenu Františkan Müller in znani bivši politik, sedaj skro-

nov škoda. Tudi tu omenjamo le najvažnejše, namreč regulacijo Save, Savinje, Kamniške Bistrice, nekaterih hudournikov in voda na kraškem ozemlju Dolenjske ter Notranjske.

V gospodarski stiski so tudi gospodarska vprašanja najvažnejša in najnujnejša, toda pri nas na Sloven. kem se navdušujejo in govorijo o sto in sto stvarih, ki so danes kmetu in delavcu v njegovi bedi pač deveta briga, za izvršitev teh najnujnejših javnih del, ki bi prav bistveno olajšala današnje naše ubupno stanje, se pa ne zmeni nihče, ali pa vsaj tam ne in tako ne, da bi kaj zaleglo. Vsake kvarte zbiramo skupaj nekaj ljudi in organizacij, napolnimo eno številko vseh časopisov z bolj ali manj gostobesednimi članki in s raznih balkonov ter banketov elišimo nekaj visokodonečnih govorov, potem se pa za dotično stvar vnovič ne zmeni živ krst, do prihodnjega leta, ko to komedijo vnovič ponovimo. Marsikaj velikega se je pred vojno ustvarilo v Sloveniji in v spominih raznih odličnih naših starejših javnih delavcev tudi beremo, kako so za te stvari delali in jih tudi dosegli. Zato nas je danes naravnost sram, kako otročje, lahkomišno in neresno se pri nas v Sloveniji obnavljajo najvažnejša gospodarska vprašanja. Vse in povsod je le pesek v oči, nikjer pa ni nikogar, ki bi se zavzel za ta vprašanja z vso potrebno neizprosno, neumornostjo in — nesebičnostjo, E.

ZAHVALA. Za mnoge dokaze iskrene sočutja, ki smo jih bili deležni v veliki meri ob težki izgubi naše srčno ljubljene hčerke in sestre

Paulice

izrekamo vsem najprisrčnejšo zahvalo. Posebej pa se zahvaljujemo čč. duhovščini, gg. dr. Dolinarju, novomašniku Pregelju in njegovemu tov. Zerkaju, predvsem domačemu gg. župniku Ježku za njegovo požrtvovalno skrb in za vse tolažilne besede v njenih zadnjih trenutkih, gospej Rodetovi in gospej Drobničevi in vsem ostalim za tolažbo in pomoč v boleznih, dekliski Marijini družbi in cerkv. moškemu pevskemu zboru za v src segajoče žalostinke. Najprisrčnejša zahvala vsem darovalkam krasnega cvetja in vencov ter vsem, ki so spremenili našo ljubljeno na njeni poslednji poti.

V Begunjah pri Cerknici, 28. VII. 1934.

Zalujoša redbina MEDEN.

men delavec v vrstah katoliške akcije dr. Kahr. Najnovejša poročila govore tudi o umoru znanega katoliškega kmetijskega voditelja dr. Heima. Zakaj so jih ubili? S politiko se imenovani gospodje niso bavili in niso bili prav v nobeni zvezi z zarotniki proti Hitlerju. Ubili so jih samo zato, ker so kot pravi katoliški voditelji branili svobodo katol. organizacij proti poganstvu in nasilju hitlerjevcev. Umori mirnih in dobrih državljanov so napravila silen vtis ne samo v vrstah katoličanov, temveč tudi med protestanti. Za dr. Klausnerjem so priredili katoličani v Berlinu zadušnico. Berlinska stolnica je bila nabito polna. Nedoležno prelita kri nemških katoliških voditeljev pomeni začetek konca nečloveškega hitlerjanstva.

AMERIKA

s To in ono. Urednik »Glasa Naroda« v Njujorku je pred dnevi z avtom trčil v steber nadulčne železnice in povozil nekega žida. Trček je zgubil deset zob in se občutno poškodoval na nogah. — V Pittsburgu Pa. je nenadoma umrl slovenski župnik Jožef Skur, rodom beneški Slovenec. Dasi ni obiskoval slovenskih šol, je bil vedno odločen slovenski narodnjak. — V Wenatchee Vash. je preminul Jurij Jesih iz Hrasta v Beli krajini. — V Pittsburgu Pa. je odšel v večnost Janez Leon iz mokronoške okolice. — V Milwaukee je zapel mrtvaški zvon 51 letnemu Janezu Brulcu iz septepeterske fаре na Dolenskem. — V Ridgewood N. J. je bil do smrti zaboden Janez Šter iz Dolnjih Dupelj pri Kamniku. Pokojni je bil brez vsakih sredstev in je zanimivo, da se je neka tamonjša učiteljica ponudila, da plača pogrebne stroške.

DROBNE NOVICE

Plaz je zasul vsa afgansko vas Hakar (Azija); od 255 prebivalcev so rešili samo tri. **Silna suša** je v Angliji; vodo dele po karta kot živila v času vojne.

V zrak je zleto vojaš o skladišče blizu romunske Bukarešte.

Velike povodnji so na južnem Poljskem. Promet je ustavljen in tisoči ljudi so brez strehe.

9,370.000 stotov kačjeve soli (umetno gnójilo) so prodali v preteklem letu Nemci.

Za 50 milijonov mark b'aga, največ lesa bodo Rusi dobavili Nemčiji.

Se vedno delajo veliko škodo s peklenskimi stroji hitlerjevci.

100 milijonov šilingov posojila išče dunajska občina v Franciji.

100 milijonov za izpopolnitev cestnega omrežja na Moravskem je določila češkoslovaška vlada.

Zelo je zaposlena angleška letalska industrija; delajo noč in dan.

Smadnik se je vžgal v znamenitem grškem samostanu Megafilon na Peloponezu; od samostana so ostale le razvaline.

V proizvodnji zlata je prišla Rusija s četlega na drugo mesto.

Drugi tir sibirski železnice je položen od Narimskaje do Vladivostoka. Ostala proga na zapad je bila že prej dvotirna.

Predsednik angleške vlade MacDonald je prispel s svojo hčerko v Kanado.

Strašna suša vlada skoro po celi Ameriki; vročine okrog 50 stopinj Celzija; že en mesec ni bilo dežja.

14 dni bodo trajale slovesnosti 400 letnice odkritja Kanade.

Izredna biserna maša

Okrog župne cerkve na Breznici na Gorenjskem so se zbrale dne 22. julija 1934 velike množice vernega ljudstva. Izvršila se je tega dne slovesnost, kakor jih malo pozna cerkvena zgodovina: železomašnik prelat Tomo Zupan je pridigal biseromašniku kanoniku dr. Ivanu Svetinu.

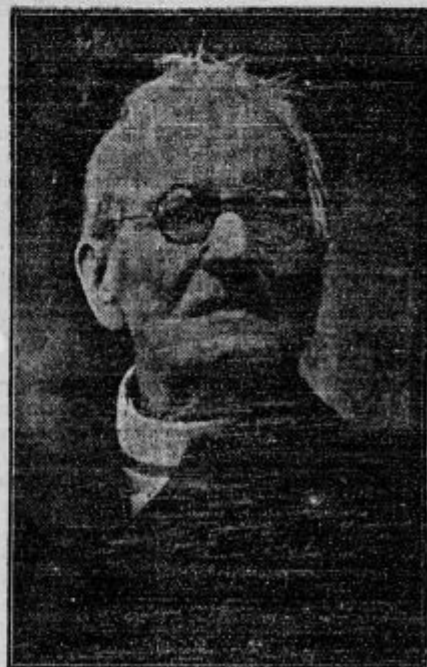
Biseromašnik dr. Iv. Svetina

Fantje in dekleta so cerkev in okolico lepo okrasili. Ob tej priliki so prišli gospodje duhovniki od blizu in daleč, pa tudi drugi prijatelji g. jubilarja niso izostali. Po lepem govoru 95-letnega prelata Tomo Zupana, ki je bil tudi novomašniški pridigar dr. Svetine, je ta opravil slovesno biserno sv. mašo, med katero je krasno prepeval cerkveni pevski zbor.

Brezniciška župnija je dala mnogo duhovnikov in moč-naduhovalnikov, ki so zaslužni

za naš narod. Naj omenimo še pesnika Franceta Prešerna, Matijo Čopa, čebelarja Antona Janša, pisatelja župnika Finžgarja, Jalna in druge. Lahko je ta župnija ponosna na svoje velike može in na nedeljasko proslavo. Zakaj slični jubileji se ponavljajo komaj vsakih 1000 let.

Gospoda biseromašnika dr. Ivana Svetina, kakor tudi njegovega prvomašniškega in biseromašniškega govornika g. prelata Tomo Zupana naj ohrani Bog še mnogo let, da bosta čvrsta in zdrava praznovala tudi bodoči jubileji.

Prelat Tomo Zupan, železomašnik, ki je pridigal na novi, zlati in biserni maši dr. Svetine.

KAJ JE NOVEGA

Evharistični shod za ribniško dekanijo

V nedeljo, dne 12. avgusta imajo verniki ribniške dekanije svoj slavnostni dan. Ta dan bodo najslavesnejše praznovali 1900-letnico našega odrešenja z velikim evharističnim shodom v Ribnici. — Na predvečer bo po vseh cerkvah v dekaniji slovesno zvonilo, v svetiščih se bodo opravljale evharistične pobožnosti, fantje bodo v proslavo zažgali kresove, da bodo griči goreli kot sveče in žareli kot večna luč pred Najsvetejšim.

Na praznični dan pridejo vse župnije z zastavami, bodisi z vlakom, z vozovi, kolesi ali peš v Ribnico, kjer bo ob 9 na trgu govor o 1900-letnici, sv. maša z ljudskim petjem vseh župnij, slavnostna procesija z Najsvetejšim, po procesiji zopet govor o posvetitvi presv. Srca Jezusovemu, skupna posvetitev župnij, zahvalna pesem in blagoslov.

slov, na kar se med potjem »Povsod Boga« prenese Najsvetejše, ki ga spremljajo vse družbene in društvene zastave, v cerkev, s čimer bo dopoldanska proslava končana. Natančnejši spored dopoldanske in popoldanske slovesnosti bo objavljen v vsaki župniji posebej. Zveza vlakov za prihod in odhod je najugodnejša.

Pričakujemo in prepričani smo, da bo vse ljudstvo ribniške dekanije tudi to pot — v svetem letu — spričalo svojo globoko vernost in hvaležnost za neprecenljive božje dobrrote in bo s svojo veliko udeležbo skušalo povišati sijaj in pobožnost slavnostnega verskega dne. Ker pa čujemo, da bi se proslavi radi pridružili tudi kočevski Slovenci, menimo, da ne segamo čez mejo, ako jim ključemo: Povabljeni in dobro došli!

Duhovščina ribniške dekanije.

Borba za dobro občinsko upravo

Te dni je bil v Ljubljani nekakšen tečaj za občinske delovodje, kakor se po novem imenujejo občinski tajniki. Ob tej priliki je sklicala organizacija občinskih nameščencev v magistratni dvorani sestanek, ki ga je vodil predsednik organizacije občinskih nameščencev dravske banovine g. prof. dr. Mole. Na dnevnem redu je bil zlasti razgovor o novi občinski zakonodaji, zlasti o občinski uredbi.

Najprej je govoril podpredsednik državne zveze občinskih nameščencev in predsednik zveze za našo banovino ljubljanski magistratni direktor g. Jančigaj. Nagla-

sal je, da je zakon še precej dober, pač pa ne ustreza banovinska uredba. Glede banovinskih uredb k temu zakonu se pritožujejo občinski nameščenci vseh banovin — razen iz savske. Govornik je naglašal, da bi uredbe in tudi zakonodaje drugače izgledale, ako bi bili ob pravem času organizirani vsi občinski nameščenci, ki jih je okoli 80.000 v državi. Brez primerno plačanega in v obstoju zagotovljenega občinskega uradništva ni dobro delujoče občinske uprave in zato pomeni borba občinskega uradništva za zboljšanje svojega položaja tudi borba za dobro občinsko upravo.

ZAHVALA

Dne 25. junija t. l. mi je pogorela hiša. Ko sem Vam naznanil svojo nesrečo, ste mi takoj poslali 1000 Din kot staremu naročniku Vašega lista. Izredno sem bil vesel in sem hvaležen Vaši hitri naklonjenosti, ostal bom Vaš zvest naročnik ter hočem »Domoljuba« priporočati tudi drugim. Bog povrni.

Sveta Ana nad Tržičem, 20. julija 1934.

Godnev Ivan, posestnik na št. 9.

OSEBNE VESTI

d Iz Ljubljane je odšel v Pariz in od tam odide misijonarit na Kitajsko g. Franc Jereb, duhovnik Misijonske družbe (lazaristi) iz Ljubljane. Mlademu misijonarju želimo, da bi bilo njegovo delo plodovito in v čast slovenskemu imenu!

d Razrešen je bil dolžnosti okraj. šolsk. nadzornika v Kamniku g. Gustav Lukežič. Državni svet je dotični odlok kot nepostaven razveljavil.

d 40 letnica mašništva so slavili 25. julija pri g. dekanu in župniku Karlu Preskerju v Smartnem ob Paki: Končan Fortunat, župnik pri Sv. Pavlu pri Preboldu; dr. Fr. Kovačič, prelat in upok. bogoslovni profesor v Mariboru; Alojzij Kokelj, župnik na Vutr-

bergu; Ernst Trstenjak, upok. višji vojni kurat; Ivan Goršek, župnik na Gornji Ponikvi; Karel Presker, župnik in dekan v Smartnem ob Paki. Bog živi gg. jubilarce še mnogo let!

DOMAČE NOVICE

d 80 let je minulo, odkar so se naselili pri Sv. Trojici v Slov. goricah redovniki, duhovni sinovi sv. Franciška Asiškega. 22. julija so farani zahvalni jubilej slovesno praznovali.

d Veliki evharistični kongres v Velikem Bečkerek se bo vršil 10., 11. in 12. avgusta.

d 120.000 kmetijskih družin je v dravski banovini. Od teh je nad 62.000 takih, ki imajo samo do 2 ha zemlje.

d Obisk tujcev v vsem našem Primorju je letos mnogo večji kot lani. Posebno se je povečalo število izletnikov iz Poljske.

d 70 milijonov Din je zapustila mestu Jeruzalemu in papežu neka Splitčanka, ki je živel v Kairu v Egiptu.

Revmatizem, išias

zdravi termalno kopališče

DOLENSKE TOPLICE

Zdravnik: Dr. R. Rožič, dopodani šef-zdravnik Stetina-Rošenci. — Penzije in kopeli: I. razred Din 55.—, II. razred Din 40.—, III. razred Din 35.—, — Julij—avgust Din 5.— približno. — Pošta Toplice pri Novem mestu.

d Kakšna bo letošnja pšenična žetev. Po izjavi kmetijskega ministra dr. Koljča bo znašala v milijonih metrskih stotov letošnja pšenična žetev v vrdarski banovini 2,0, vrbaski banovini 0,77, dravski banovini 0,56, drinski banovini 2,20, donavski banovini 8,0, zetski banovini 0,47, moravski banovini 1,06, primorski banovini 0,45, savski banovini 3,8, v Belgradu 0,00. Skupaj torej 20 milijonov metrskih stotov napram lanskim 26,19 milijonom. Letošnja žetev se ceni za 6,64 stotov nižje. Letošnja žetev bo torej slabša od povprečne, ki znaša okoli 21,5 milijonov — za okoli 17.000 vagonov.

— Proti zaprtju in hemeroidom, motenju v želodcu in črevih, oteklini jeter in vranice, bolečinam v hrbtu in križu, je krasno sredstvo naravna »Franz-Josef« grenčica, večkrat na dan zavžita. Zdravniške preizkušnje pri obolenjih spodnjih delov telesa so dognale, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo razkrajajoče in vselej milo odvajalno.

d Princ, ki se je naučil slovenščine. Pred kratkim umrl nizozemski princ Henrik je bil večkrat na lovu v Sloveniji in se je tudi naučil slovenščine. Izdal je slovensko-nemški lovski besednjak, ki je doživel dve izdaji.

d 65 moravskih učiteljev (iz Češkoslovaške) je obiskalo oni dan Dubrovnik.

d Nova potniška vlaka med Zidanim mestom in Celjem. Pričenši z 20. julijem do vključno 30. septembra t. l. vozi na progi Zidani most—Celje potniški vlak št. 618 b z odhodom iz Zidanega mosta ob 11.45, iz Rimskih Toplic ob 11.57, iz Laškega ob 12.00 in prihod v Celje ob 12.24; povratek iz Celja ob 13.35, iz Laškega ob 13.47, iz Rimskih Toplic ob 13.56 in prihod v Zidani most ob 14.06. Ta vlaka sta podaljšek potniškega vlaka št. 618, ki odhaja iz Zagreba ob 9.35, odosno vlaka št. 619, ki prihaja v Zagreb ob 16.10. Vlak št. 618 b ima v Celju priključek na potniški vlak za Velenje, vlak št. 619 b pa priključek od potniškega vlaka iz Velenja.

d Okrog 32 milijonov škode sta že napravila letos v Sloveniji toča in povodenj.

d Cesto v Kamniško Bistrico gradijo že četrto leto. Zdaj hočejo delo pospešiti, da bo cesta do konca avgusta gotova. Zagotovljen je nov kredit 250.000 Din, zato so sprejeli večje število novih delavcev.

d Prvo tovarno padebrancev v naši državi so otvorili 18. julija v Indiji.

d Zaradi neplačanih mestnih davstvin je ljubljansko mestno načelstvo mnogim davčnim obvezancem zarubilo najrazličnejše reči v skupni cenilni vrednosti 81.780 Din. Ti predmeti pridejo dne 18. avgusta na javno dražbo.

d Skoraj pet milijonov Din je plačala Slovenija samo v letošnjem prvem polletju samo za razne sodne takse.

d Bolgarsko časopisje objavlja izjavo jugoslovanskega trgovskega ministra Demetroviča, ki govori o carinski zvezi z Bolgarijo. Slovenci, ki se zavedamo, da brez Bolgarije ni in ne more biti enotne jugoslovanske države, želimo še več, mnogo več. Gotovo so tudi ostali trije jugoslovanski bratje naših misli. Ampak začetki, to je umetnost, je rekel rajni dr. Krek.

d Vranični prisad je nevarna nalezljiva bolezen. V Kočih v Halozah se je te dni zgodila nesreča, ki bo najbrž zahtevala štiri smrtne žrtve. Zakonca Jurij in Ana Kores,

VINA

prvovrstna po najugodnejših cenah kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani

posestnika istotam, sta zaklala na vraničnem prisadu obolelega vola. Pri klanju živali so pomagali posestnik Tomaž Bele, Ant. Plajnshek in Ignac Plajnshek. Nekaj ur pozneje je vsem postalo slabo, po vsem telesu se je začela naglo razvijati oteklina, tako da so jih morali nemudoma prepeljati v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili zastrupljenje z vraničnim prisadom. Nudili so jim prvo pomoč in jih spravili v posebni oddelek. Ana Kores je v groznih mukah umrla, ostali pa so v smrtni nevarnosti in je le malo upanja, da jim rešijo življenje.

d Sadjerejci in izvozniki sadja so nedavno zborovali v Mariboru, in sicer ločeno. Sklenili so vsak svoje resolucije, da jih predložijo raznim ministrstvom v uvaževanje. Nam se zdi, da bi prijateljski skupni nastop obojih njihovih stvari več koristil kot ločena pot. Sicer pa želimo na vse strani največje sreče!

d Ze medene tednarje. Prometni minister je izdal pravilnik o znižani vozni ceni za novoporočence. Mesec dni po poroki imajo pravico do polovične voznine pri ženitovanjskem potovanju. Potovanje se mora izvršiti najkasneje mesec dni po poroki. Za dosego te ugodnosti se mora predložiti poročni list ali pa potrdilo pristojne policijske oblasti.

d Dva in pol milijona Din za sadje je že izdala letos Ljubljana, ki je letos porabila v istem razdobju kot lani še enkrat toliko sadja, namreč okrog 500.000 kg. Glavna sadjarska doba se pa šele prične.

d Smrtne žarke je iznašel naš rojak Tesla. S temi žarki je baje mogoče cele armade in cela brodogoja uničiti na 1000 km daleč. Potrebne pa so za povzročanje žarkov velikanske električne sile, od 50 milijonov voltov dalje. Tesla namerava predložiti svojo iznajdbo ženevski razorožitveni konferenci.

d Potrebna ustanova. Poleg res lepo urejenega zavoda za dijake, katerega vodijo Salezijanci v Muski Soboti, so otvorile sedaj sestre Sv. Križa v Muski Soboti v bivšem starem Martinišču, Križeva ulica 4, konvikti za dijakinje. Sestre bodo sprejemale dijakinje na stanovanje in hrano pod ugodnimi pogoji, in dijakinje bodo dobile poleg vse oskrbe v zavodu tudi primerno vzgojo in vsevrstni potrebni pouk. Vzdrževalnina se določi z dogovorom v vsakem slučaju posebej.

d Bežimo, terimo, cigani gredo... V vasi Plesmu pri Jakovu v Slavoniji je pasel živino 13 letni pastirček Anton Arčerič. Mimo so prišli cigani, ki so pastirčka pograbili in ga naložili na svoj voz. Mali Anton je klical na pomoč, se na vse načine branil in jokal, toda v bližini ni bilo nikogar, ki bi ga rešil. Pozneje si je v svoji mali glavici domislil zvišjačo: pomiril se je in se potajil v vozu, kakor da spi. Ko so cigani šli z vozmi skozi bližnjo vas Krapje in so bili prepričani, da otrok spi, je mali naenkrat skočil z voza in pričel klicati ljudi na pomoč. Takoj so pritekli kmetje, ki so pograbili cigane ter jih pretepli na žive in mrtve. Celo mali Anton jim je pomagal pri tem ter je tolkel s palico cigane, kolikor je mogel. Kmetje bi cigane pretepli do smrti, če ne bi prišla mimo orožniška patrulja, ki je cigane zvezala, jih odvedla v Novsko, kjer jih je izročila sodišču.

d Tudi nas zanima. V trbojski občini je prevzel novimenovani župan gosp. Burger

svoje posle in obenem zahteval revizijo občinskega poslovanja. »Gorenjci« poroča o vsem tem tudi sledeče: Čudno se pa nam dozdeva, da revizija ni dosegla tudi bednostnega fonda in brezposelnega fonda. Vse to je bilo že preje oddano na okrajno načelstvo v Kranju. Ali nima pravice do vpogleda tudi v te račune novoizvoljeni predsednik občinske uprave s svojimi odborniki? Ali je morda res na mestu ugibanje, kje so jemali denar za razne avtomobilske vožnje ob obojnih volitvah, za vino in žganje, ki so z njimi postregli svojim trudnim dopoljenim volivcem? Imeli so zadnji kar vinotoč v gozdju blizu »moškega« znamenja, da so se lahko ondi krepčali. Kdo je vse to plačal? Ali je res bednostni fond priskočil tem tako utrujenim in seveda »brezposelnim« pri tolikem trudu in naporu na pomoč?

d Vojaška akademija v Belgradu je bila te dni povišana na stopnjo univerze. Učenje traja tri leta. Šolnina in vzdrževanje gresta na državne stroške. Letos hočejo sprejeti 300 gojencev, ki so dovršili gimnazijo, realko, ali pa so na visoki šoli. Prošnje do vstega 31. julija. Kdor ima veselje, naj prosi, da bo tudi kaj Slovencev tam.

d Zopet izprememba pravilnika o znižani vožnji za železničarje. Prometni minister je izdal odlok, s katerim se izpremene nekatere določbe pravilnika o brezplačni in znižani vožnji za državno prometno osebje od 1. julija. Izpremenjeni pravilnik stopi v veljavo 1. avgusta. — Po teh izpremembah bodo prej ukinjene ugodnosti veljale za drž. prometno osebje, tako, da se prejšnja rezijska postavka od 10% popusta izpremeni v 20% popust od običajne voznine. Prav tako se vrne znižana voznina tudi delavcem prometnih ustanov in njihovim rodbinom s pravico do vožnje v ustrezajočem razredu, kakor velja tudi za ostalo prometno osebje. Razen tega se na podlagi izprememb od 20. julija zviša s 30 na 50 km brezplačna vožnja delavcem iz njihovih bivališč do kraja, kjer delajo, in nazaj. — Glede razredov, v katerih se bo smelo prometno osebje odslej voziti z znižano voznino, velja tole: I. razred je na razpolago uradništvu od 4. skup. navzgor, II. razr. uradniškim pripravnikom s fakultetno izobrazbo in vsem uradnikom s srednješolsko in fakultetno izobrazbo ter uradnikom z nižjo izobrazbo, ki so v 7. skupini. Vse ostalo osebje se bo pa smelo voziti v III. razredu.

d Občinske volitve so bile 22. julija zopet v Trbovljah. Ponovno je zmagala lista Jakoba Klenovška, ki je dobila 1575 glasov in torej 32 odborniških mest. Druga, Korenova lista je prejela 812 glasov s 4 mandati. Korenovo listo so podpirali tudi pristaši Jugoslovanske nac. stranke.

d Napredni slovenski listi so te dni pisali, da bodo zgradili novo stolno cerkev v Sarajevu tujel. »Hrvatska straža« pa poroča, da je načrte za novo cerkev po zamisli

Pri vsaki prirodni mineralni vodi je glavno, koliko ima raznih zdravilnih sestavin: čim več jih ima, več velja Radenski Zdravilni vrelce. Ima preko 20, poleg težkih kovin, ki so bile v njem ugotovljene lanske leto in katerih nima nobena druga mineralna voda v Jugoslaviji. Zato pa je Radenski Zdravilni vrelce za zdravje tako koristen in tako izbornega okusa. Primerjajte analizo drugih mineralnih vod z Radensko, pa se boste takoj odločili ter odslej vedno in povsod zahtevali izrecno Radenski Zdravilni vrelce. Zahtevajte obširno brošuro o Radenski pri uradni Zdravilni Štališ Radenci.

Dobri starši

trpijo ob misli na trenutek, ko bodo njih otroci na tem, da si zgradijo lastno ognjišče. Vprašanje primerne dote mora za nje biti osrednje vprašanje.

„KARITAS“

poslej ne zavaruje le za slučaj smrti, temveč Vam omogoči, da z nizkimi mesečnimi prispevki oskrbite svojim otrokom primerno doto.

Strah pred starostjo

je prazen za onega, ki je v letih zdravja in življenskih moči mislil na sjo.

„KARITAS“

je uvedla nov način zavarovanja za starostno oskrbo. Dokler si mlad, zdrav in zasluška zmogel, vsaj mesečno zavarovanju »Karitas« malenkost, da si za stara leta zbereš kapital.

Obrnite se neposredno na »Karitas« v Ljubljani, palača Vzajemne zavarovalnice, Masarykova cesta 12, na našo podružnico v Mariboru, Orožnova ul. 8, ali pa na potnike in krajevne zastopnike.

samega g. nadškofa dr. Šariča sicer napravil neki dunajski stavbenik, dočim bo zidava božjega hrama poverjena domačim stavbenikom in obrtnikom. Bomo videli, če bodo napredni časopisi tudi to povedali.

d Preveč je hranilne in posojilne, pravijo in pišejo tisti ljudje, ki niso bili nikdar resnični prijatelji slovenskega ljudstva. Preveč je posojilnic, govore, obenem pa sami ustanovljajo nove denarne zavode tudi tam, kjer jih res ni treba. Resnica je pa take: Res je preveč takih posojilnic, ki jih prej imenovani gospodje nimajo v rokah in ki so našega kmeta osvobodile brezvestnih vaških oderuhov. Zato je iskrena želja teh gospodov, da bi bile vse posojilnice in hranilnice v njihovem »delokrogu«. Tako bi oni zopet »pridebivali«, slovenski kmet pa bi moral biti pokoren tako, kot takrat, ko je zaradi svojega dolga liberalnim vaškim oderuhom bil izročen s svojo družino in premoženjem vred — na življenje in smrt.

NESREČE

d Treščilo je v Zerovnici pri Cerknici v Majerjevo hišo, ki je do tal pogorela. Tudi hlev in svinjak je utelil požar. Pri tej priliki je pogorel tudi Jeretov in Babičev hlev in svinjak.

d Ogenj je do tal upepelil gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Trčka v Šikolah pri Ptuj.

d Treščilo je v hlev posestnice Marije Gorišek v vasi Zide pri Trojanah. Pogorel je še drugi hlev.

d Strela je vrgala gospodarsko poslopje posestnika Matije Strazišarja v Mateni na Ljubljanskem polju. Okoli 100.000 Din škode.

d Skedenj z vsem inventarjem so uničili ognjeni zublji posestniku Jilmanu v Šikolah pri Cirkoveh na Stajerskem.

d Pogoreli se hlevi posestnika Umeke Ivana iz Dednje vasi pri Pišecah.

d Vse je pogorelo posestniku Harletu na Šp. Brniku pri Vodica. Vžgala je strela.

d Zgorela je gospodarsko poslopje goštilne pri »Pecelju« v Podgradu pri Zalogu.

d Pod, hlev in šupa so pogoreli pri Jeku v Dorfarjih pri Škofji Loki.

d Na Strmci pri Vačah je zgorela domačija posestnika Franceta Hribarja.

d V Cvetkoveh v mariborskem okraju sta pogoreli domačiji posestnikov Majena Jakoba in Kralja Ivana.

d Do tal je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Vankana v Smartnem pri Mariboru. Vzrok: strela.

d Strela je udarila v kozolec posestnika Gučka Rudolfa pri Sv. Lenartu nad Laškim. Zgorel — kozolec namreč.

d V nekem vodnjaku v Podgorici pri Dolu so našli truplo 51 letnega Vinkota Majdiča, ki je zadnji čas stanoval v Ježi pri Črnučah.

d Razmesarjeno truplo 30 letnega mizarja Ivana Knebla iz Sombora so našli na železniški progi Sombor—Vinkovci.

d S flobertovke se je po nesreči do smrti obstrlel v Šp. Radvanju pri Mariboru 14 letni dijak Walther Pongratz iz graške okolice.

d V Sevi pri Mednem sta utonila 9-letni Janko in 11-letni Jurij, sinova Ivica Stanear iz Zagreba, ki sta skupaj s svojo mamo preživljala počitnice pri starem očetu Dragotinu Hribarju v njegovi vili v Vikrah.

NOVI GROBOVI

s Kadar pa smrtna kosa kosi, sreče ni prave, jok se glasi. V Mariboru je umrl Platin Vinko, pekovski mojster. — V Notranjih gorah so pokopali ljubljanskega odvetnika dr. Janžeta Novaka. — V Vižmarjih so položili k večnemu počitku posestnico Marijo Magister. — V Begunjah pri Cerknici je zapustila solzno dolino 21 letna Pavlica Medenova. — V Dobovi pri Brežicah je zapel mrtvaški zvon Frančiški Cvetkovič, soprogi orož. narednika v pok. — V Žužemberku so položili v grob bivšega žužemberškega organista Petra Simčiča. — V Ljubljani so umrli: strojevodja kurilnice Jožef Mecilošek, Marija Ravnik, Minka Bonačeva, kuharica Ana Miklavčič, poštarica v pokoju Marija Podkrajšek in trgovka Ivana Erbežnik. — Naj počivajo v miru!

RAZNO

d V slovenski Lurč — Rajhenburg bo 14. avgusta pripeljal posebni vlak množico romarjev iz vseh strani Slovenije, ki se bo v veličastni baziliki poklonila Lurški Devici. Po opravljenih pobožnostih, 15. avgusta zjutraj, pa se odpeljejo romarji na celodnevni izlet v Zagreb. To bo eno najlepših letošnjih romanj. Kdor le more naj se pridruži! Podrobna pojasnila dobite, če se takoj prijavite na naslov: Romarski list »Po božjem svetcu«, Ljubljana, Tyrševa cesta 17.

70 letnica Andreja Hlinke

V Rožomberku, malem slovaškem mestu, so se vršile v letošnjem juliju velike narodne svečanosti v proslavo 70-letnice največjega slovaškega voditelja — duhovnika Andreja Hlinke.

Andrej Hlinka se je že v predvojni letih, v bivši Avstro-ogrski odločno zavzemal za pravice slovaškega naroda, ki so ga Madjari na vse mogoče načine raznarodovali in zaslužnjevali. Andrej Hlinka je bil radi svoje odločnosti, s katero se je boril za svobodo Slovakov obsojen na večletno ječo in na visoke denarne kazni. Vendar ni obupal. Iz ječe je šel zopet med narod.

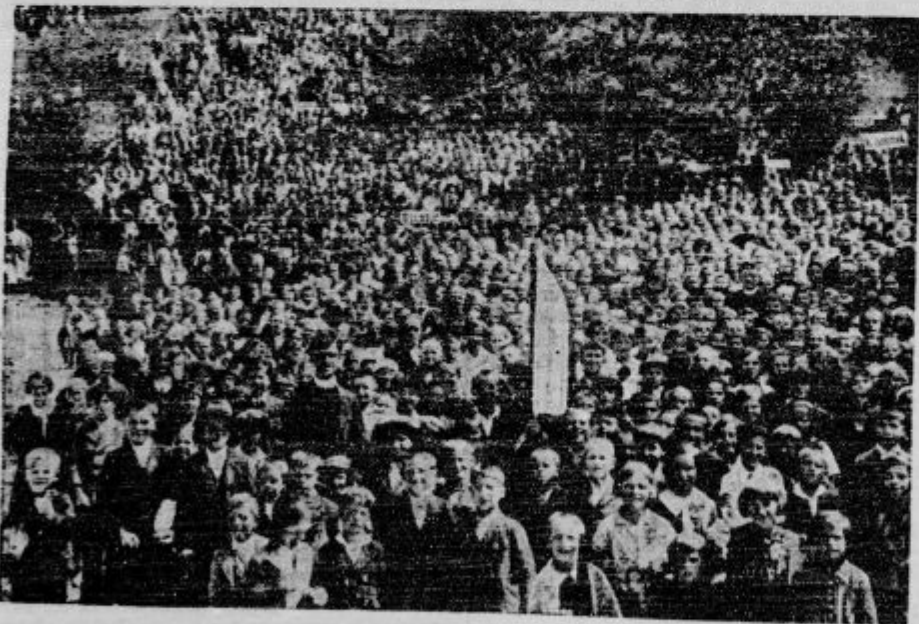
Ob svoji 70-letnici je Andrej Hlinka govoril več važnih političnih govorov na naslov Slovakov, Čehov in Poljakov. Od zdnjih dveh pričakuje, da bodo usmerjali v vsakem pogledu svojo politiko v bolj vse-slovanstvo kot nemstvu prijateljsko smer. Andrej Hlinka hoče, da bodo Slovani res popolnoma enakopravni bratje med seboj, ne pa da se bodo prepirali in drug drugega gospodarsko in narodnostno uničevali na ves selje neprijateljev slovanskega edinstva.

Českoslovaška ljudska stranka je že večkrat pozvala Andreja Hlinko, naj se stvori med Čehi in Slovaki nekaka katoliška fronta proti tamošnjemu svobodomiselnstvu v liberalnih in marksističnih vrstah. V tem pogledu je Hlinka te dni izjavil: »Katoliški blok si želim iz vse duše, toda katoliški blok mora biti blok, pravičnosti, složnosti in resnice, nikdar pa ne sme biti grob mojega naroda slovaškega!« Torej noče Andrej Hlinka celo s katoliško česko ljudsko stranko nobenega skupnega nastopa in odklanja ponujena mu ministrska mesta vse dollej, dokler ni popolnoma ne samo na papirju, ampak tudi v dejanju, zajamčen vsestranski gospodarski, politični kulturni in jezikovni razvoj rodne slovaškega naroda.

Andrej Hlinka in njegov katoliški slovaški narod sta nam Slovencem svetel zgled neumornega in nesebičnega dela za dobrobit ljudstva.

zakaj iskreno ljubimo drage slovaške brate in njihovega vzornega voditelja, očeta Andreja Hlinko.

Samo Boga se božimo

Na praznik karmelske Matere božje je bilo. Že itak živahen Homec je bil ta dan poln mladega življenja. Stirinajst okoliških župnij je poslalo svoje najmlajše, da so se poklonili Devici vseh devic. Voz za vozom je prihajal, bližnji so jo primahali peš, vseh skupaj je bilo do 1500. V dolgi procesiji, med petjem in molitvijo, katero so spremljali veličastni glasi homških zvonov, se je podala mladina v cerkev k sv. maši. Lepo je bilo poslušati otroške glasove, ki so kar pretresali srca navzočih vernikov in kipeli gori v visoko nebo. Kamniški g. kaplan je nagovoril zbrano mladino v kratkem nagovoru, potem pa so otroci sami v izbranih govorčkih, v petju in v deklamaciji pozdravljali svojo božjo Mater, povedali tudi par stvaric za smeh in za zabavo.

Ni treba še posebej omenjati, da smo se tudi slikali. Krog enajste so se vračali vozovi spet nazaj na domove; saj veste, da so naši mali že komaj čakali, da doma povedo, kako lepo je bilo pri Mariji na Homecu. Da, zares lepo. A z besedo se to ne da povedati, treba bi bilo biti zraven.

Naročajte in čitajte naše katoliške liste: »Slovenca«, »Domoljub« in »Bogoljub« - V vsako katoliško hišo katoliški časopis!

PO DOMOVINI

Če bo uničen kmet...

Na zadnji članek pod tem naslovom, bi jaz dodal, ako dovolite gospod urednik, še par besedi in sicer na naslov »Nič se ne izplača v zadnjem kmetovalcu«. Tam nas vzpodbuja g. Malasek naj bolj natančno gospodarimo naj redimo več boljše živine, da bo več mleka in mesa, da bo naš rod bolj močan in zdrav itd. Vse jako lepo in hvalevredno. Kot praktičen, in da se ne hvalim, tudi napreden ali vsaj napredka željen kmetovalec tudi upoštevan in delan kot priporočajo gospodje kmet. strokovnjaki. Imam okrog 15 ha zemlje, redim 8—10 glav živine, 6 do 8 plemenskih svinj, imam precej vinogradov, kupujem umetna gnojila, porabimo zadnjo kapljico gnojnice, poslužujem se vseh pripomočkov, ki so potrebni za dobro gospodarstvo. In uspeh? Ne bom navajal številke, ker bi bilo predolgo, ampak na kratko naj povem, kako se nam Dolenjem godi in zakaj. Za davke moram dati vsako leto 1 kravo, hlapcu 1 kravo, dekli 1 kravo, sicer ne vsakemu žival, toda vrednost ene srednje krave. Izplačevati moram še doto bratom in sestram po računu iz dobrih časov. Kje so popravila, kje je trgovina, kje dninarji, kje zavarovalnica in cigani, berači, postopači, vžitkarji itd.? Vstajam predno je dan, spat grem pozno v noč, ne popivam, ne kadim. A vse zaenkrat, konec leta je prazna blagajna in še nekaj dolga. Tako se godi danes nam pridnim Dolenjem, pravim kmetom; tu ne štejem tistih, ki so le pri kakih volitvah kmetje. — In zakaj je tako? Kje so vzroki? 1. Prevelike obdavčenje; 2. Cene našim pridelkom niso v skladu z industrijskimi; 3. Neurejene razmere in korupcija. Čujtel! Pred vojno sem dal za davke 3—4 mlade puške, danes 10—15; pred vojno sem dal za eno strajo pol mernika pšenice, danes moram dati dva mernika; pred vojno sem dobil za 1 jajce 2 škatli vžigalic, danes za 3 jajca 1 škatljo; pred vojno sem dal za usnje za obutev cele družine eno tele, danes pa moram dati lepo kravo ali vola. Eni pravijo: vojske je kriva. Dobro, zakaj pa niso naši pridelki toliko vredni kot

nekdanj in zakaj ne trpimo pomanjkanja vsi in imajo gotovi ljudje denarja na kupe, dočim smo kmetje berači? Še nekaj bi rad povedal, pa je boljše, da molčim, da ne boste g. urednik imeli radi mene še kakšnih sitnosti.

Pešar.

(Deželna vas.)

V soboto, dne 21. julija ob pol 12 ponoči je začelo goreti poslopje vdove Františke Gorenčič v Dešeli vasi št. 24, občina Žužemberk. Zločinec je zažgal hišnico in shrambo ter kovačnico in kozolec. V trenutku je bilo vse poslopje v ognju. Gasilci iz Snihele so bili takoj na mestu in so ogenj lokalizirali. Pribitli so tudi žužemberški gasilci. K sreči je bila mirna noč, da je bilo lažje obvarovati sosedne hiše. Pogorelo je vse hito in vse krma in ima vdova Gorenčič škodo nad 25.000 Din, zavarovana pa je le za 800 Din. — V tem poslopju ni nihče stanoval in vse kaže, da je zločinska roka zopet na delu.

Žrtve strele

Planina pri Rakeku)

Te dni je treščilo v gozdu v hojo, pod katero se vedrili trije možaki. Eden je bil iz bližnje vasi Grčarevca, dva pa iz Planine. Onega iz Grčarevca je strela na mestu ubila, druga dva pa močno osmolila. Nesrečna žrtev zapušča ženo in štiri majhne otroke. — Tudi pri nas obentimo krizo vsak dan bolj. Sedaj nas zopet terjajo za davke, a kmet nima denarja. Kdaj bo kaj boljše?

Razno.

(Sneberje—Zadobrova.)

Društveno življenje se pri nas lepo razvija. Osnovali smo glasbeni odsek pod vodstvom Colnar Ivana, ki se je za sestavo orkestra največ zanimal. — V nedeljo, 29. julija vprizori drama-

tični odsek dramo »Carski sel« in sicer v gozdu poleg gostilne Ložar. Vse slike pridejo na prostem do večje vrednosti kot na odru. Začetek ob treh popoldne, ne ob štirih, kakor je bilo prvotno javljeno. — Pri nas je zadnji čas začelo neko električno podjetje iz Ljubljane napeljavati elektriko in sicer večinoma delavskim družinam, ki je dosedaj še nismo imele. — Želeli bi, da bi se tudi v vseh treh vaseh vsaj na cestah križišč posvetile električne žarnice.

Smrt vzornega moža.

(Gornji Ig.)

Dne 21. julija je umrl na Gor. Igu posestnik Janez Tancek. Vsakemu, kdor je prišel z njim v dotiko, se je prikljubilo s svojo ljubeznivostjo in uljudnostjo. Pogrešali ga bodo krinski lovci, ki so pod njegovo streho dobili zavetišče, ravno tako tudi krinski izletniki, ki so se večkrat greli na njegovi peči in osušili premočeno obleko. Najbolj ga bodo pogrešali njegovi otroci, četudi je že vseh 9 doraslih, ker so živeli v najlepši slogi in ljubezni. Naj počiva v miru!

Založnost in veselo.

(Luče v Savinjski dolini.)

Nedavno smo pokopali uglednega posestnika in gostilničarja Janeza Rose pd. Poberina. Dolgih 22 let je bil član gasilnega društva. V gomilo smo ga položili istega dne, ko je izvršil g. župnik blagoslovitev nove motorne brizgalne. Številne botre so mnogo darovale za to koristno napravo. Hvala jim, pa tudi vsem drugim, zlasti učitelju g. Mašetu, ki se niso ustrašili žrtve in truda, da je sedaj motorka plačana.

Večina je zmagala.

(Nova štifta pri Gornjem gradu.)

V nedeljo, dne 15. jul. so se v naši občini, ki nosi sedaj ime okolica Gornji grad, vršile zopet občinske volitve. Imeli smo dve kandidatski listi. Prvi je načeloval trgovec Veršnik Janez, drugi pa gostilničar in bivši župan Savinšek Janez, član jugoslov. nacionalne stranke. Zmagal je Veršnik Janez s 138 glasovi. Savinšek je dobil 56 glasov. Mnogo volivnih upravičencev radi deževja in oddaljenosti ni glasovalo, sicer bi bila razlika še vidnejša. Občani so topot znova pokazali svoje državotvorno prepričanje in so zapuščali občino poštenim, krščanskim možem, od katerih pričakujemo, da bodo vodili občinsko upravo v obče zadovoljstvo in dobrobit ljudstva.

KRIŽEV POT

(Nadaljevanje.)

Sicer pa je bil človek, ki ni imel posebne tanke vesti; kraljica ga je začela prositi, naj ji pomaga, da se njen zakon razveljavi, ker ni mogla še dalje prenašati, da bi bila žena okrogločelnega meniha, kakor je imenovala kralja. Grof Raymond se ji je smejal, premišljeval nekoliko časa in gubančil čelo. Kmalu se mu je pa razjaenil obraz; našel je zdravilo. Dejal je, da je kralj njen bratranec, potemtatem v sorodstvu z njo; zaradi tega je bil zakon neveljaven in papež se bo moral hočeš nočeš ozirati na cerkvene postave ter zakon razveljaviti. Dejal je, da je kralj njen bratranec v sedmem kolenu, ker je bil potomec Eleanorinega pra-pra-pradedca Viljema Towheada, vojvode guienskega, čigar hči Adelajda iz Poitiersa se je poročila s francoskim kraljem Hugonom Kapetom. Sedmo koleno sorodstva pa je bilo po cerkvenih postavah še vedno prepovedano in ni bilo mogoče dobiti dovoljenja.

Izpočetka se mu je kraljica smejala; kmalu pa se je premislila, poslala po škofa iz Metzja ter ga vprašala v tej stvari za svet. Škof ji je odgovoril, da je grof Raymond govoril resnico, da se pa nimalo noče vmešavati v to zadevo, ker Cerkev ni nikdar imela namena, da bi dovoljevala zlorabo svojih postav. Pripoveduje se pa, da se je pozneje vendarle

udeležil cerkvenega zbora, ki je proglasil njen zakon neveljavnim.

Kraljica se je podala h kralju ter mu povedala v obraz, da je imela namen poročiti se s kraljem, ne pa s takim menihom, kakor je bil; tudi je zdaj zvedela, da njen zakon ni veljaven in da on zaradi tega živi v velikem smrtnem grehu; ako hoče rešiti svojo dušo, se mora od nje ločiti, brž ko se vrnejo nazaj na Francosko. Po teh besedah se je kralj močno razžalostil ter bridko zjokal; ne zaradi tega, ker je imel upanje, da bo v kratkem rešen žene Belialove, kakor je vedno molil, ampak ker je toliko let živel v tako velikem grehu. Kraljica se mu je pa smejala, ga pustila, da je jokal naprej in odšla.

Odslej je bila čez dan in zvečer v družbi z Raymondom; ves dan sta bivala v njenih sobanah, ki so se nahajale v enem zapadnih stolpov grofove palače, odkoder je bil krasen razgled na morje. Bilo je zgodaj spomladi in po ozračju se je razširjal nežni vonj sirijskih cvetlic.

Dasi je bil sedaj kralj prepričan, da Eleanor ni bila njegova žena, je bil vendar še dalje zelo ljubosumen nanjo, ker jo je nekdanj ljubil in je bila krasna ženska. Kadar ni molil, je oprezoval, če je bila sama z grofom Raymondom. Nekateri pisci so poročali o velikem sultanu Saladinu, da se je z njim skrivaj sbajala z namenom, da bi izpustil njenega sorodnika Sandebueilla de Sanzay, ki ga je bil ujel, da je ljubila Saladina zaradi njegove

velikodušnosti ter da je bil kralj tudi nanj ljubosumen. Vse to so pa same izmišljotine, kajti Saladin je bil tedaj komaj sedem let star.

Pri svojih opazovanjih je postajal kralj od dne do dne bolj prepričan, da je Raymond ljubil Eleanoro in prisegel je pri svojem upanju na odrešenje, da se take stvari ne smejo goditi. Tako so minuli velikonočni prazniki, ko je bilo veliko radovanja, veliko pojedin in veliko raznovrstnih razveseljevanj. Gilbert je ves ta čas po mili volji obiskaval Beatriko in njuna ljubezen je rasla od dne do dne. Redkokdaj pa je govoril s kraljico in še tedaj le malo.

Eleanor je bivala v zapadnem stolpu in samo ene stopnice so vodile do njenih soban, po katerih je prihajal grof Raymond, plemenitaši, kadar jih je pozvala k sebi, in telesna straža. Iz ene njenih soban pa so vrata vodila do dolgega krila palače, kjer so stanovala njene dvornice, in skozi ta vrata je ona zahajala k njim ter one k njej. Pogostoma so prihajale gospa Ana in Beatrika ter nekoliko drugih, ki jih je posebno rada imela; skoraj vedno so našle kraljico in grofa Raymondona, ki sta se neprislusno razgovarjala in včasih pri odprtem oknu zapadnega balkona igrala šah. Niso pa nič slabega mislile o tem, ker so vedele, da je postal njen svetovalec pri ločitvi njenega zakona; posebno pa se Beatrika ni zanimala zato, ker je dobro vedela, da je kraljica ljubila Gilberta, ki ga pa nikdar ni videla pri njej.

Zlata poroka. (Log pri Zireh.)

Dne 11. 6. t. l. sta slavila svojo zlato poroko g. Franc Jurca in njegova žena Franca posestnik v Logu pri Zireh. Jurca je vča-

kal ta izredni dogodek v svoji lepi starosti 75 let in je še izredno svež in čvrst — ženi pa je 71 let, poročena pa sta bila že 51 let. V svojem srečnem zakonu sta imela 13 otrok, kateri so vsi dobro vzgojeni in preskrbljeni. Kolikor je še živih, bili so 4 sinovi, med njimi najmlajši — znani posestnik in gostilničar pri »Jureču« v Brekoveh, eden pa je padel v svetovni vojni. Od 9 hčera je ena v Ameriki, ki se te slavnosti radi prevelike daljave ni mogla udeležiti, za kar ji je gotovo žal. Jurca je bil naročnik Domoljuba najmanj svojih 25 let, kar je tudi precej. Čudimo se Jutrovemu dopisniku, ki pravi, da je bil zvest naročnik naprednih časopisov, ako je s tem mislil ravno Domoljuba, ker drugih časopisov Jurca ni nikoli imel — poleg Kmetovalca. Jubilantoma želimo še mnogo srečnih let, za vse dobrote pa, ki sta jih marsikomu izkazala bodi Bog plačnik. —

Iz zagrebske torbe. (Zagreb.)

Sedaj smo v čase novih maš. Tudi hrvaška dežela se je letos razgibala, kakor že 20 let ne. V Zagrebu sta bili dve. Posebno pozornost pa je zbudil Sv. Ilija blizu Varaždina, kjer so bile kar tri nove maše. Na novi maši v Sv. Križu v Zagorju so doživeli malo strahu. Bili so že pri po-

gornjenih mizah, ko je nenadno udarila strela v hišo. Strela je okrušila nekaj ometa, gostov se pa ni pritaknila. — Prav isti dan je doživela lepo slovesnost Vinagora v Zagorju, ki jo je skrbno organiziral g. župnik Vukina. Organiziral je mladino v Križarjih, izpeljal posebno organizacijo za moše, to nedeljo pa so dobile že svojo zastavo tudi žene v Elizabetini družbi. Vso to svečanost je prav posebno povzdignila domača godba, ki jo je tudi že ta neumorni mladi župnik ustanovil. — Od vremena že dolgo ni zagrebska torba nič povedala. Vroče je, da psi zevajo, ljudje pa v Savo skačejo. Kaka nevihta se tudi rada oglasi. Preteklo nedeljo je ožehlata nekaj tisoč izletnikov in romarjev, ki so šli na žegnanje na Slemo. Neusmiljeno je padalo cele 4 ure. Tudi pri Sv. Roku nam ni dalo iz cerkve, tako da so bile večernice dolge od 5 do 8. — Na trgu je polno sadja. Grozdja, kolikor hočeš po 8 Din in tudi ceneje. Hruške so po 2 Din na vrhu Slemena. Letina je pa taka, da

vsega vsak dan pripeljejo na trg pol zastoj. Zagreb ne bo lačen! Samo zagrebski siromaki, ti bi hoteli živeti od one polovice, ki je zastoj — pa je ne dobe. Posebnost trga teh dni so la-benice, ki tvorijo tudi izdatno izvozno blago. Pa čitam, da so jih večje množine poslali v Bema, kjer je pregled ugotovil, da je zrela komaj vsaka peta. Našemu izvozništvu, našemu vrtnarstvu in sadjarstvu to ni nikako priporočilo.

Romanje v Wittem. (Hoensbroek.)

Vsa društva v Holandiji so napravila letno — kakor vsako leto — božjo pot. Te dni smo poromali v Wittem k Mariji. Po sv. maši smo obiskali muzej kardinala van Rossum. Nole smo napravili izlet v Epen. Gospod pater Teo-tim nas je peljal v gozd, da smo se malo odpočili, zakaj pot je bila strma. Nekateri so bili že malo nezadovoljni, smo pač navajeni sami

Nadškof Jeglič med zagrebskimi Slovenci. Sivolasi nadpastir se je iz Ljubljane odpeljal z rakoplovom najprej k Materi Božji na Trebat, od tam pa v Zagreb. Naši rojaki so ga navdušeno sprejeli.

Neki večer v tednu po veliki noči je kralj sklenil, da obišče kraljico ter ji pove svoje mnenje. Vzel je seboj dva plemenitaša, nekoliko bakljenošev in stražnikov. Iz velikega dvorišča so se podal proti zapadnemu krilu palače in naravnost v Eleanorine sobane. Skozi oni del palače, kjer so prebivale njene dvornice, ni hotel iti, da ne bi njegove oči videle kakega zaloga obraza in da ne bi bil moten v svojih pobožnih mislih.

Prišedši do predsobe, je zahteval, da ga puste v kraljičine sobane; mladi grof de Lanzay, ki je pravkar stal tam, ga je prosil, da naj nekoliko počaka, da poizve, ali ima kraljica čas. Kralj pa se je razsrdil in odgovoril, da ne bo čakal nikogar, ter je hotel dalje. Lanzay pa se je vstopil pred vrata, pozval stražo ter ji velel, da naj zastraži vrata, dokler se ne vrne. Kralj je spoznal, da s silo ne more naprej; tako je ostal in čakajoč molil, da ne bi iz togote potegnil meča ter napadel stražo. Lanzay se je kmalu vrnil.

»Gospod, kralj,« je rekel z razločnim glasom, »njena milost mi je naročila, naj vam povem, da zdaj nima časa; kadar pa bo potrebovala meniha, bo že sama ponj poslala.«

Spričo tolike žalosti so se zabliškali meči v zraku; kralj je potegnil meč, da bi pri tej priliki pobil Lanzaya kjer je stal, isto so storili tudi njegovi plemenitaši in stražniki; ampak Gaskonjska straža ni niti za trenutek zaostala za njimi. Lanzay sam ni hotel prijeti za meč; nekdo je bil v bitki rešil kralju življenje,

in smatral je za nekaj neviteškega, če bi zdaj dvignil meč zoper njega. Po nekolikih udarcih je kralj uvidel, da se proti premoči ne more boriti; stopil je nazaj in povsili meč.

»Gospodje,« je rekel spremljevalcem, »ne spodobi se, da bi se pobijali med seboj, saj vendar vsi nosimo isti križ. Pojdimo!«

Ko je Lanzay čul njegove besede, je velel stražnikom, da naj odidejo, kralj je brez uspeha odšel. Na dvorišču se je ustavil ter vsedel na veliko kamenito klopo.

»Pojdite po gospoda Gilberta Warda,« je rekel, »ki naj takoj pride k meni.«

Molče je čakal, dokler ni prišel Gilbert, ki je bil v plašču in površniku in imel samo bodalo za pasom. Kralj je namignil ostalim, naj se odstranijo.

Kralj je prosil Gilberta, da naj izbere četo zanesljivih in vdanih mož, s katerimi naj se poda v zapadni stolp ter prime kraljico; njegov namen je bil, da ne ostane še dalje v Antiohiji ter pusti kraljico samo, ampak najame ladjo do Ptolemajide, kamor naj bi mu naslednji dan sledila njegova vojska.

Gilbertu se je spočetka zdelo nemogoče, da bi storil kakor mu je bilo rečeno; iz vpljudnosti se ni zasakal na peti ter pustil kralja samega. Po kratkem preudarku pa je sklenil, da stori najbolje, ako navidezno uboga, se poda h kraljici in jo obvesti o preteči nevarnosti.

»Gospod,« je odgovoril naposled, »pojdem.«

Dasi ni povedal, kaj da namerava, je bil kralj vseeno zadovoljen; vstal je ter se podal v svoje sobane, da se pripravi za odhod.

Gilbert je šel in si izbral deset vitezo, ki jih je dobro poznal, in vsak izmed njih je poklical deset svojih oprod; seboj so vzele meče in baklje; Gilbert je imel samo svoje bodalo pri sebi, kajti vsi vitezi, ki jih je izbral, so bili kraljici vdani in bi dali svoje življenje za njo, če bi bilo treba. Ko so stopili po širokih stopnicah v stolpu, so Gaskonjci začuli ropot korakov; silno so se prestrašili, ker so menili, da se je vrnil kralj z močno četo, da jih pobije. Lanzay je potegnil meč, se vstopil vrh stopnic in velel vojakom, da do zadnjega dihljaja branijo ozi prehod. Stražniki so bili Gaskonjci in pripravljeni umreti; napeto so zadržavali sapo, ko so poslušali umerjeni korak po kamenitih stopnicah.

Pri žaru bakelj so ugledali Gilbertov obraz, spoznali so, da so bili prišleci pristaše kraljice in niso imeli meča v roki; vzle temu so oni obdržali meče v roki ter nepremično stali na odkazanem mestu; ko je prišel Gilbert od njih, se je ustavil, ker se mu niso umaknili.

»Gospod Gilbert,« je rekel Lanzay, »tukaj sem, da stražim kraljičine vrata; pa dasi sva prijatelja, vas ne pustim naprej, ako imate namen kaj zaloga ji storiti.«

»Gospod,« je odgovoril Gilbert, »kakor vidite, prihajam neoborožen, da toraj nimam

lepih ravnih cest v Holandiji. Saj smo že skoro pozabili, da smo doma iz hribovite Jugoslavije. Po kratkem odmoru smo se vrnili. Ustavili smo se v nekem hotelu, da smo poskrbeli malo tudi za zelodec. Bil je lep razgled po hriboviti Belgiji. Za kratek čas nam je igrala godba iz Brunssuma in pevec so lepo prepevali. Tako da je bilo preskrbljeno tudi za zabavo. Nazaj gredo smo se peljali skozi Valkenburg in obiskali Lursko votlino Matere Božje, imeli večernice in z godbo na čelu obhod po mestu, nato smo se prav zadovoljni vrnili domov.

Nova brv (Medno)

Prometno društvo Medno-Tacen je dovršilo predpriprave za zgradbo nove brvi pri postaji Medno pod Šmarno goro. Brv bo velikega pomena za prijatelje Šmarne gore, pa tudi za domačine, ki daleč naokrog nimajo prehoda čez Savo. Polovico denarja je že nabralo. Odbor vabi domačine in turiste, da pristopijo k društvu in da z letno članarino 24 Din pomagajo, da bo most že letos izročen prometu.

Slovo Marijine vrtničarice. (Mirna peč.)

Igrali so se otroci in z njimi tudi Danica Kosičeva učenka IV. razreda domače šole. Posvečala se je Danica na zidovje nove stavbe in pušala več metrov v globino. V nezvesti je ležala pod drugi dan in dokončala je tek življenja. Imela je lep pogreb. Zapeli so ji v slovo šolarji, prinesli mnogo cvetja in se z govornikom poslovali od nje. Zvesta je bila Danica vedno Marijinemu vrtcu in pridna učenka. Naj živa pri nebeski materi Mariji vedno, nedolžno veselo!

»Sadno vino ali sadjevec,« spisal M. Humek, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1917; cena izdava 10 Din. Knjiga je prirejena po najnovejših virih in lastnih izkušnjah. Nudi bogata navodila, kako sadjevec izdelujemo, kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno, zdravo in stanovito pijačo. Knjiga se peča tudi z izdelavo kisa in uporabo sadnih tropin, da ne pridejo v nič. Opremljena je z 42 podobami. Vsem sadjarjem to izvrstno brošuro najtopleje priporočamo.

namena bojevati se z vami. Prosim vas pa, pojdite in povejte kraljici, da sem jaz pred vrati, da imam seboj njene možake in da bi rad govoril z njo o njeni varnosti.«

Lanzay je nato ukazal svojim vojakom, da se nekoliko umaknejo; na njih mesta so stopili vitezi in oprode Gilberta, Lanzay pa se je podal v sobane. Kmalu se je zopet vrnil in jasnega obraza rekel:

»Kraljica je sama in zapoveduje, da dovolimo vodniku Akvitanškemu, da vstopi.«

Stopili so v stran in Gilbert se je resnega obraza podal v sobano. Za njim so zaprli vrata in jih še zagrnili s težko zaveso, da ni bilo mogoče slišati govorjenja niti od ene niti od druge strani.

Eleonor je sedela pod svetilko blizu odprtega okna, kajti noč je bila topla. Glava ji je bila nezakrita in rjavkastozlati lasje so se ji valili za stolom preko ramen do tal; ni imela plašča na sebi, samo ozko haljo iz rumen-kaste svile, okrašeno z bogatim zlatim in srebrnim vzorjem in biseri. Bila je zelo lepa, toda bledega obraza in oči so ji bile motne. Ko je Gilbert prišel v sobo, se je vstopil pred njo; toda ni mu podala roke, kakor je pričakoval.

»Po kaj prihajate k meni?« je vprašala čez nekoliko časa ter zrla skozi okno, ne da bi ga pogledala. »Kralj, gospod, mi je ukazal, da naj vas primem in kot vjetnico pripeljem k njemu, da bi vas vzel seboj čez morje v Plonajido in od tod v Jeruzalem.«

Društvo za varstvo deklet v Ljubljani

(Konec.)

V pisarno se je steklo tudi mnogo pisem sorodnih organizacij iz inozemstva, ki so prošile društvo pomoči, zlasti pa varstva in spremstva po Kolodvorskem misijonu.

Pisarna je vzdrževala slike s centralo v Svici, pa tudi s sorodnimi organizacijami v Zagrebu, Beogradu, Skoplju, Splitu in Sarajevu, delo pa je vezalo ljubljansko društvo prav tesno z mariborskim.

Naslove teh sorodnih organizacij je društvo že večkrat objavilo po časopisih, pa jih tudi že sporočilo inozemskim društvom te vrste, ki jih večkrat potrebujejo, kadar pošilja svoje varovanke v te kraje. Vse podrobnejše delo v prilog društva, ki mu je seveda pomoč dekletom najvažnejša skrb, se bo pa dalo razpresti šele tedaj, ko bo imelo društvo po vseh večjih krajih svojo podružnico.

Težko vprašanje je bilo ves čas društvenega dela vprašanje odpuščenih kaznjenc. Od precejšnjega števila, ki so se zatele k nam po pomoč, mora društvo žal ugotoviti, da niti ena ostala na pravem potu. Vse prizadevanje, da bi jih spravili v primerne službe, je razen pri eni ostalo brezuspešno, ker so ob prvi priliki krenile zopet na staro pot.

Drugo težko vprašanje je: kam s padlimi dekleti. Ko se bo začel izvajati zakon o poblajanju spolnih bolezni, je očitno, da bodo dekleta, ki so se vdala česti in nemoralnemu življenju, spravili najprej v bolnišnice, odtod pa v domovinske občine, kjer bodo, morebiti ozdravljene na telesu, a še vedno bolne v moralnem oziru, kar bo pomenilo grozečo nevarnost za mladino tistega kraja. Nujno potrebno je, da se ta dekleta zbero v posebnih zavodih, kjer bi jih v več let trajajočem vzgojnem in učnem delu bilo morebiti možno pridobiti za

resno in pošteno življenje. V teh zavodih naj bi se tudi naučile tistega posla, ki jim je najljubši in najprimernejši ter bi s tem znanjem opremljene postale zopet koristni člani človeške družbe. Seveda pa je to vprašanje združeno z velikimi gmotnimi žrtvami, ki jih privatna ustanova, kakor je naše društvo, na noben način ne zmore. Zaradi tega se je društvo s svojimi predlogi obrnilo na ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja. Tozadevno se je vršil tudi razgovor z Rafaelovo družbo. Podobne predloge je poslalo društvo tudi Borzi dela, ki naj bi izplačevanje brezposelne podpore navezala na strokovne izobraževalne tečaje, pri katerih bi bilo društvo pripravljeno sodelovati.

Iskrena zahvala velja vsem delavnim članom in dobrotnikom društva, ki so pripomogli k dosedanjemu razvoju in uspehom društva. Istočasno pa velja vsem članom in članicam, podpirateljem in pospeševalcem društva, kakor tudi vsej javnosti iskrena prošnja, da se društva spomnijo ob vsaki priliki in mu pripomorejo do uresničitve vseh načrtov.

Moderna jetašnica. Na Brandenburskem v Nemčiji so letos zgradili najmodernejšo jetašnico, v kateri je prostora za 900 jetašnikov in bodo lahko radi tega pozaprli večje število starih jetašnic. Jetašnica je opremljena z vso moderno zdravstveno opremo. Da pa jetašniki ne pridejo pred časom do zaželenih svobode je tudi dobro poskrbljeno. Na zunanji strani jetašnice je visok zid, poleg zidu pa močna ograja iz bodeče žice. Po hodnikih med zidovi in ograjo pa patrolirajo močni in nalahki za to dresirani policijski psi, poleg tega so na vogalih postavljene še stražniški, ki z vestnim očesom lahko na dve strani pregledujejo dvorišče.

»Kaj naj napravim, Leonarju sem posodil dvatisoč dinarjev, vrne mi jih ne, ker nimam nobenega dokazila, da sem mu dal denar.«

»Piši mu, naj ti takoj vrne onih pet tisoč dinarjev, ki si mu jih posodil.«

»Saj sem mu jih dal vendar le dvatisoč.«
»Že dobro. On ti bo takoj odgovoril, da ti ni dolžan pet tisoč, pač pa samo dva tisoč, na in tako boš imel potrjeno v rokah.«

Ko je govoril, je počasi obrnil obraz proti njemu in hladno zrla vanj.

»In prišli ste, da izvršite dano povelje s tem, da ste se v moje prostore prikradli z mojimi vojniki, ki so me izdali?«

Gilbert je izprva prebledel; potem se ji je pa nasmejal in ji odgovoril:

»Ni tako. Prišel sem, da opozorim vašo milost na pretečo nevarnost in da vas z lastnim življenjem branim zoper vsako silo.«

Eleonorin obraz se je izpremenil in razjasnil in zopet se je ozrla skozi okno.

»Zakaj bi me branili?« je vprašala žalostno čez nekoliko časa. »Kaj sem vam jaz, da bi se borili zame? Poslala sem vas bila v gotovo smrt — zakaj bi potem želeli meni dobro?«

»Bila ste mi najboljša prijateljica in tudi tako prijazna, kakor le more biti ženska do možkega.«

»Prijateljica? Ne. Nikdar nisem bila vaša prijateljica. Poslala sem vas bila v smrt, ker sem vas ljubila in upala, da vas nikdar več ne vidim in da bi vi častno umrli za križ in svoje obljube. Namesto vsega tega pa ste si pridobili slave ter rešili nas vse — vse, samo mene ne! Za tako prijateljstvo mi niste nobene hvale dolžni!«

Dolgo časa je zrla vanj, on pa je molčal.

»Oh, kakšen možak ste, Gilbert!« je vzklila iznenada. »Kakšen možak!«

Zardela je spričo teh pohvalnih besedi kakor deklica; saj se je v njenih besedah iz-

ražala njena duša in njena velika ljubezen do njega, edina stvar v vsem njenem življenju, ki je bila vzvišena nad njo samo.

»Kakšen možak ste!« je dejala še enkrat in bolj nežno. Eleonor iz Akvitanije, kraljica, najlepša ženska na svetu, ki vam dala svojo dušo in svoje telo in svoje upanje na bodoče življenje — vi pa ste zvesti revnemu dekletu, ki ga ljubite še izza otroških let! Stotisoč srčnih možakov je stalo in gledalo, kako sem drla v smrt, a vi ste edini zgrabili smrt za vrat in jo s krepkimi rokami vrgli od mene! Poslala sem vas — oh, kako sebična sem bila — da bi junaško umrli za svoje obljube ter zapustili meni samo žalosten spomin na vas; vi pa ste se preborili skozi cel pekel sovražnikov, rešili kralja in vse ter se vrnili v veliki slavi — moj vodnik in kažipot akvitan-ski!«

Vstala je in nekoliko časa molče pred njim stala; obraz ji je bil blede od strasti in oči ognjene od ljubezni, ki se ji dala popisati. Izgnila je roko proti njemu, dasi se sicer ni ganila.

»Katera ženska naj vas ne ljubi!« je strastno vzklila.

Zgrudila se je na stol in si rokami zakrila obraz. Gilbert je nekoliko časa molče zrl nanjo; potem pa je stopil k njej, pokleknil na eno koleno poleg nje ter uprl roko na izrezljani rob stola.

(Dalje sledi)

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

»Rdeči pionirji« so bili osnovani dne 23. maja l. 1922 z namenom, da dvignejo kakovost šolske izobrazbe, vzgoje otrok k samodisciplini ter k komunističnemu gledanju na šolo, delo, dom in javno življenje. Veliko važnost polagajo zlasti na poznanje zgodovine revolucije in obeh pelletk. Vodiijo jih komsoolci, a učitelji jih morajo podpirati. Prevažen namen pionirjev je zanesti komunistični duh v rodbine, pri čemer se skuša mladini iztrgati iz sre vsak ozir in spoštovanje do staršev. Dogodili so se primeri, da so otroci sami zahtevali smrtne kazni za svoje lastne nekomunistične starše. Njih glasilo je »Pionirskaja Pravda«, v kateri je mladini dana možnost živahnega udejstvovanja in kjer lahko po mili volji zabavljajo proti pomanjkljivim učilnicam, mlačno komunističnim učiteljem itd.

Odraslo mladino do moške dobe zbira »Komsomol«, ki tvori nekako pripravo za pravi vstop v stranko. Ustanovljena je bila ta organizacija l. 1918. Tu se posveča največ pažnje vzgoji za res požrtvovalno politično in gospodarsko delo bodočih pravih boljševikov. Njih geslo je: »Kulturno živeti, premišljeno delati«, a njih cilj je, da bi imel vsak komсомолец srednješolsko izobrazbo, kajti v njih gleda boljševizem svojo bodočnost. Iz »komsomolcev« se sestavljajo brigade, ki izvršujejo posebno težka in nujna dela, nadzorujejo in pomagajo izvrševati »načrtno gospodarstvo«, skušajo odpraviti prometne motnje, izterjati davke in izvesti komunizem v kmetijstvu itd. S svojo predrznostjo in nasilnostjo tvorijo pravo prestražo komunizma. Njih nastopi so krivavi in izvalni, saj uživajo najdalekosežnejše predprave. V njih je zatrt vsak čut do sočloveka, zato pošiljajo njih »udarne brigade« vedno tja, kjer kaj šepa. Posebno surovo nastopajo na kmetih, zato so odšli že večkrat tudi s krvavimi glavami od tam. Večina komсомолецov je vojaško izurjenih, da lahko v potrebi brani stranko tudi s puško v roki. Tudi komсомолецi imajo lastna glasila in vodstvo, izdajajo celo povodenj agitacijskih brošur, nimajo pa seveda pravice voditi kake lastne politike ali razglabljati kakih načel. Strankino vodstvo je vse take dosedanje poizkuse brezobzirno zadušilo. Njih namen je le požrtvovalno izvrševati naloge, določene jim od stranke, kajti oni tvorijo le udarne čete boljševizma. Udeležujejo se zlasti v potivskem boju, kjer ne poznajo njih bogoskrunske nesramnosti nobenih meja. — S tem ustvarjajo še večji prepad med mestom in vasjo. V tem okviru jim je dovoljena široka samostojnost, kar jih seveda le podžiga pri njih delu. Ta mladina nekdanjega nekomunističnega načina življenja že sploh ne pozna več, zato je pa vsa tem bolj prepojena s povodnjivo komunističnih gesel. Njih organizacija je vzorna. Brezobzirno se bori proti pijanstvu, psovanju, zanikrnosti itd., toda njih spolna razbrzdanoost je strašna. S svojim požrtvovalnim fanatizmom so pogosto bistveno vplivali na izboljšanje gospodarske proizvodnje in oni dajejo boljševizmu nekaj mladostni polet, saj vplivajo jako vzpodbujajoče tudi na starejše. Iz komсомолецov črpa stranka svoj najudanejši naraščaj. Zato stranka tudi najskrbnejše pazi, da ohrani v njej čist komunističen duh in da prepreči vsako »pohujšanje«, ki bi ga utegnili povzročiti med njo sinovi nekdanjih meščanskih slojev. — Boljševiki se poslužujejo namreč istih sredstev kot predavnimi stoletji naši graščaki, to je, višje šole so do stopne navadno samo komсомолецov, zato vstopajo tudi mnogi otroci nekomunističnih staršev v komсомол, da jim je s tem omogočeno višje šolanje. Jedro komсомола pa seveda skušajo ohraniti delavsko, v katero naj se vse vtaplja.

Stranki služi dalje še cela vrsta strokovnih šol in zavodov (n. pr. posebne »komunistične univerze« zgolj za vzgojo strankinih funkcionarjev), kjer morejo dobiti komсомолец za izvajanje komunističnih gospodarskih načrtov potrebno strokovno izobrazbo, saj pa stranka tudi

ničemer ne posveča toliko skrbi kot šolanju komunističnih strokovnjakov, zlasti inženjerjev, vojaških strokovnjakov in učiteljev, ki naj čimprej izpodrinejo vse nekomuniste. Prav posebno mesto zavzema tudi politično šolanje članov in naraščaja stranke. To obstoji v poznavanju Marxovih, Leninovih in Stalinovih nauk in gesel ter v slepem sprejemanju teh. Za vzgojo novega komunističnega rodu so hlastno sprejeli vse, kar bi jim utegnili pri tem služiti, brezobzirno pa tudi uničili vse, kar bi jih pri tem oviralo. Silna organizacija in ogromna propaganda sta eden najvažnejših virov njih moči in za to se ne strajajo nobenih trudov in stroškov. Samo za boljševiško propagando v Aziji so n. pr. že l. 1921 otvorili posebno »Komunistično univerzo za delavce Orijenta« v Moskvi in a podružnicami v Taškentu, v Baku in v Irkutsku, ki šolajo politične agitatorje za razne azijske narode. A tudi doma skušajo vzdržati stalno pozornost množice a neprestanimi in na veliko zasnovanimi propagandnimi prireditvami, ki naj bi prepričevale množice o edinozveličavnosti boljševiškega komunizma. Boljševiško pot je pa najjasnejše označil Lenin sam, češ, da je namen diktature proletarijata najprej polastiti se politične oblasti, nato prisiliti vse izobraženstvo, da dela po njenih navodilih in v njeno korist, nazadnje pa vzgajati toliko lastnih komunističnih strokovnjakov na vseh poljih, da ji postanejo nekomunisti nepotrebni.

Končno služi ruskemu boljševizmu še komunistična, ali »Tretja internacionala« (»Komintern«), ki ima svoj sedež seveda v Moskvi in ki jo je ustanovil Lenin že l. 1919. V njej so združene vse komunistične stranke sveta in bi torej morala biti neka vrhovna komunistična ustanova, v resnici je pa le orodje ruskega boljševizma, saj so od ruskih denarnih podpor odvisne skoraj vse druge komunistične stranke in v Rusiji najdejo tudi zatočišče vsi iz drugih držav izgnani komunistični prvaki. Razen tega jim seveda tudi le obstoj komunistične Rusije daje upanje na skorajšnjo svetovno revolucijo. Duh komunistične internacionalne je zato popolnoma isti kot ruskega boljševizma in iz istih vzrokov so tudi v internacionali žalostno propadli vsi poizkusi samostojnega mišljenja posameznih prvakov ali strank. Kar se brezpogojno ne ukloni volji Moskve, je odsekano in zavrženo. Po zlomu komunistične stranke in Nemčiji, ki je bila najmočnejša inozemska komunistična organizacija in po tem, da se je morala ruska diplomacija v raznih političnih pogodbah obvezati, da bo ustavila komunistično propagando v dotičnih državah, je izbugila »Komintern« mnogo nekdanjega pomena. Meseca januarja l. 1934 je združevala 38 komunističnih strank po vsem svetu, ki so ji plačale 1.1 milj. dolarjev prispevkov (večino seveda VKP sama), 19 strank in mlad. organizacij je pa financirala Komintern sama.

Poleg te politične internacionalne obstoji v Moskvi še cela vrsta pomožnih komunističnih mednarodnih zvez, kakor: mladinska internacionala, strokovna internacionala, »Rdečapomoč«, »Zveza prijateljev sovjetske unije«, »Zveza svobodomiselcev« itd. Vse te zveze služijo predvsem propagandi za komunizem in komunistično Rusijo, ali točnejše povedano: za ruski boljševizem, ki stremi zanetiti čim prej po vseh državah slično revolucijo, kakršno je izvedel l. 1917 doma. Kaka organizacija, ki bi delovanju teh zvez nasprotovala in n. pr. skrbela za versko izobrazbo ali kaj sličnega, je v Rusiji seveda nemogoča.

Tretja internacionala pa ni, tako kot ruska komunistična stranka, uvrščena v ruski državni ustroj in sicer zato, da na zunaj ni treba uradni Rusiji nositi odgovornosti za komunistično revolucionarno propagando in za druga dejanja posameznih inozemskih komunističnih strank. Enako in iz istih razlogov tudi v tej internacionali niso zastopane ruske uradne ustanove, ki pa itak — kakor smo poudarili že zgoraj — niso merodajne, temveč so le izvršilni organi stranke. Saj se n. pr. Stalinu, pravemu in neomejenemu gospodarju današnje Rusije, doslej niti ni zdelo vredno, da bi se dal izvoliti v ruski ministarski svet (t. j. svet ljudskih komisarjev), temveč se zadovoljuje z mestom — generalnega tajnika strank.

RAZNO

Vrhovni svet francoske socialistične stranke je po vsednevnem razpravljanju sprejel predlog Parla Faura o skupnem nastopu s komunisti.

Število zaposlenega delavstva v Jugoslaviji se je povečalo v maju za 27.491 na 562.643 zavarovancev, to je za 34,29% več ko v istem mesecu l. 1933. Glede višine delavskih plač navajajo le podatke: Dnevni zaslužek 8 Din je imelo 69.791 zavarovancev (vajencev), od 8 do 24 Din je zaslužilo 263.278 zavarovancev, od 24 do 34 Din 95.777, od 34 do 48 Din 61.400, od 48 Din pa 72.397 zavarovancev.

Da oživi gradbeno delavnost namerava avstrijska vlada po nemškem vzoru uvesti obvezna pravila za vse hiše, ki uživajo stanovanjsko različito. Ustanovi se poseben fond, iz katerega se bo dodelilo 20 odstotkov za popravilo hiš, dočim mora 80 odstotkov plačati hišni lastnik. Revniki hišni posestniki se bodo dobili iz tega fonda delovna posojila, ki se bodo odplačevala iz izjemnin.

V vzorno mesto so preuredili majhno in umazano delavsko mesto Vélourbain pri St. Etienne v Franciji. L. 1931 so začeli z modernizacijo mestca in danes je ta dovršena. Hiše so 18 nadstropne. Vse mesto ogreva centralna kurjava in vsaka hiša dobiva toplo vodo in ceteri tudi za kopeli. Vse ulice pa so razsvetlele s projektorji, ki so smešeni v višini 5 nadstropja. Vsak projekt ima 500 vatov in ima srebreno steklo, da je vsa ulica posijana s svetlobo.

Vse češkoslovaške socialistične stranke so odklonile predlog komunistične stranke, da bi se ustanovila skupna fronta socialistov in komunistov.

Tudi avstrijski socialisti in komunisti so se začeli gibanje. Priredili so več zborovanj na prostem. Pri nekem zborovanju so se delavci policiji uprli in so bili trije ubiti.

Proti draginji. Češkoslovaški minister notranjih zadev je sklical sejo državnih predsednikov (po naše banov) in jim naročil, da morajo v kuli tretji vsakršno neumestno podražanje življenjskih potrebščin.

Skupen nastop socialistov in komunistov pripravlja v Franciji. Obe stranki ostanele vsake zase še naprej. Družili se bosta, tako pišejo, le ob časi do časa, da se obrne Franciji demokrati.

»Komunisti in demokrati«, kdo se ne smeje! Za 20 milijonov zlorodil je dala poljska zveznarnam sovjetska vlada.

Pri vseh ranah, poškodbah, opeklinah, krastah, lisajih, turih, starih ranah morate s sigurnostjo uporabiti **FTTONIN**
Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 stekl. 50 Din. Poučno knjižico št. 17 pošlje brezplačno »Piton« dr. z. o. z., Zagreb I-78. Reg. pod št. br. 1781 od 28. VII. 1933.

Zvesti v vseh viharjih

V rodnem kraju zagrebskega nadškofa-pomočnika dr. Stepinca se je izvršila te dni dvoritev gasilnega doma. Blagoslovitev je izvršil sam g. nadškof, ki je imel pri tej priliki zelo pomemben govor, iz katerega naj priobčimo nekaj važnih misli. Nadškof dr. Stepinač je izjavil med drugim sledeče:

»Veselimo se, da sem mogel priti danes v vašo sredo, in sicer kot nadškof po isti poti, po kateri sem še nedavno kot navaden delavec vodil konje in voz po svojih poslih v Karlovec.

Ob tej priliki vam želim priporočiti samo to, da ohranite živo katoliško vero do groba in da jo vsadite v srca svojim otrokom in svojim potomcem.

Ni lahka stvar, danes ohraniti živo katoliško vero, ker prihajajo v naše vasi mnogi lažnjivi preroki, ki so na zunaj oblečeni v evrojo kožo, a znotraj so grabežljivi volkovi. Ti si prizadevajo, da z ustmeno in pisмено besedo zatro vse, kar je lepega in plemenitega v srce našega naroda vsadila skozi stolca katoliška Cerkev.

Ne samo predpisi, tudi zaslužek!

Pod naslovom »Samo predpisi ne pomagajo«, priobčije glasilo slovenskih trgovcev tudi sledeče:

»Napačna je, misel, ki pričakuje vso rešitev le od predpisov in zakonov. Najprej je treba ustvariti podlago za te predpise, najprej je treba dati ljudem zaslužka, šele potem pride vse drugo. Prav tako je napačno, kadar se hoče doseči ravnotežje med izdatki in dohodki katerega javnega telesa s samim krčenjem izdatkov. Na ta način se prihaja polagoma do tega, da zavlada pōvsod popolno obubožanje množic. Kajti tudi varčevanje mora imeti svoje meje in če te preveč mižujejo višino za življenje potrebnega zneska, potem bodo v istem razmerju, kakor so

Eni prihajajo k vam v imenu znanosti in pripovedujejo, da je vera nepotrebna in da bo sama znanost osrečila človeštvo. To je grda laž, ker prava znanost priznava Boga in ga moli. Resnična znanost vodi človeka k Bogu, ki je vir učenosti in vere. Zato opažamo dejstvo, da so najbolj učeni ljudje tudi najbolj pobožni.

Drugi prihajajo k vam v imenu svobode. Ti pravijo, da katoliška vera spravlja človeka v sužnost in veže v okove človeško svobodo in njene prirodne sposobnosti. Dalje trdijo, da je človek svobodno bitje in mu ni treba verskih in cerkvenih spon. Jaz pa pravim: Stokrat boljše so okovice cerkve in vere, ki čuvajo naše človeško dostojanstvo in nas napravljajo srečne za ta in drugi svet, kakor pa lažnjiva svoboda, ki neredko iz človeka ustvarja žival in ga pripelje v časno in večno nesrečo. Zato rečem še enkrat: Kakor so se naši očeti čvrsto držali katoliške cerkve, tako ji ostanejo tudi mi zvesti v vseh nevihtah in viharjih.

bili, znižani izdatki, tudi znižani dohodki. In zopet je šel ves učinek po vodi.

Niso predpisi vse in še celo malo pomenijo, če ni poskrbljeno za dobro upravo, ki naj te predpise izvaja. Pečišče vsega vprašanja je zato v upravi in zato je preuredba uprave prva najnost in prvi pogoj za pot iz krize.

Glede neumestnosti samih predpisov navaja »Trgov. list« sledečo smešnico: Kmetica molže kravo. Okoli nje so posode vse napolnjene s tinto. Kmetica molže in molže, a krava ne da od sebe drugega kot tinto. Tedaj reče sosed: »Pa kaj naj da krava drugega kot tinto, ko pa ne dobi drugega za žreti, ko same predpise.«

da imajo v Londonu Kitajci svoj del mesta, v katerem pa je danes komaj še sto pristnih Kitajcev.

da šteje mesto Hithe v grofiji Kent na Angleškem 8000 prebivalcev, med katerimi je tekom zadnjih štirih let zabeležen en sam slučaj pijanosti.

da je neki vztrajen ribič, ki je na svoj trnek le malokdaj kaj vjel, prišel na praktično misel. Trnek je na primeren način zvezal z malim ogledalcem, tako, da riba, ki se bliža vabi, vidi, v ogledalcu samo sebe, kar pa smatra za drugo ribo in ker je tudi med ribami zavist donan, hitro hlastne po vabi. Ribič pravi, da ima zdaj velik uspeh pri lovu.

da vsak učenec osnovnih šol v Londonu stane državo letno 4200 Din.

da se največ nezgod pripeti v stavbeni stroki.

da Francozi niso preveč vneti kinoobiskovalci, ker jih le štiri milijone tedensko vidi film, med tem, ko skoraj polovico prebivalstva Anglije t. j. nad dvajset milijonov tedensko nosi svoje denarce v kino.

da računajo, da je v Evropi okoli 18 milijonov radio-naročnikov, tudi »komarji« gredo v milijone.

da so pričeli večerne oblike mestnih dan krasiti z drobci ogledal. Tudi v razne torbice in celo v lase si zatikajo ta najnovejši liš.

da ima takozvana Zveličavna armada (angl. Salvation Army) samo na Angleškem 46.000 godbenikov, kateri, ne le da ne prejemajo nobene plače, pač pa si morajo tudi uniformo nabavljati na svoje stroške.

da se je preteklo leto na Angleškem zopet tisoč vojnih vdov poročilo, 46.500 vojnih sirot pa je doseglo starost, v kateri jih država ne podpira več, okoli 24.000 vojnih invalidov pa je umrlo. Od konca vojne pa do letošnjega januarja je ministrstvo za pokojnine izplačalo na invalidninah 1.047.000.000 funtov sterlingov, kar bi bilo tam okroglo tristo milijard dinarjev.

da na Litvanskem traja šolska obveznost do šestnajstega leta, na Škotskem, Romuniji, na Portugalskem in v enem delu Švice do 15. leta, v Nemčiji in na Angleškem pa do štirinajstega; da na vsem Angleškem plača davek na dohodnino samo štiri milijone ljudi.

da je Shakespeare napisal 37 gledaliških iger, od teh 16 komedij, 11 tragedij in 10 zgodovinskih.

da, ako igra orkester v radiu štiri ure na teden, rabi za to najmanj dvajset ur vaje.

da, trgovci, ki potujejo po evropskih železnica, imajo svoja trgovska pisma, pogodbe in vso korespondenco dajo napisati v vlak, kjer je na razpolago spreten stenograf in tipkar.

da so angleške strokovne organizacije v devetih letih izgubile nad en milijonov članov. da v Indiji vsako leto grozijo velika števila konj v vojaške namene. Samo iz Avstralije jih pripeljejo okoli 2600 na leto.

da v Londonem radioddajnem študiju, ki ima kratice B. B. C. (kar bi se reklo British Broadcasting Corporation), oddajo dnevno okoli 500 obedov in 700 čajev, alkoholnih pijač se tu ne dobi.

NAZNANILA

n V Komendi bo v nedeljo 29. t. m. ob 8 popoldne cerkvena koncert, ki ga priredi ob priliki svojega izleta pevski zbor nove skupine sv. Cirila in Metoda iz Ljubljane. Vašino prebivalce Komende in okolice, da te izredne prilike ne zamude, glasili bodo lepo slovenske cerkvene pesmi od zbora, ki je v Ljubljani dosegel lep uspeh. Zbor šteje 40 moči, vodi ga znani glasbenik g. Ludovik Puš. Na koncert opozarjamo tudi širšo okolico.

n Litija. Odbor za postavitev spominske plošče padlim vojakom odkrije o priliki dvajsetletnice v Litiji na procelju ekspozitne cerkve spominsko ploščo. Ob devetih bo sv. maša na prostem, nato odkritje plošče in molitev za padle.

RADIO

Program radijske oddaje postaje v Ljubljani.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.30 Cas, plošče. — Četrtek, 26. julija: 19 Plošče. 19.30 Ljubljanski židje v minulosti. 20 Prenos iz Beograda. 22 Cas, poročila. 22.15 Plošče. — Petek, 27. julija: 19 Izleti za nedeljo. 19.30 Reprodukcijski citrski koncert. 20 Prenos iz Zagreba. 22 Cas, poročila. 22.15 Harmonika. — Sobota, 28. julija: 19 Koroška ura. 19.30 Zunanji politični pregled. 20 Vesela ura. 20.45 Panevropsko predavanje. 21.05 Prenos iz Domžal. 22 Cas, poročila. 22.15 Koračnice na ploščah. — Nedelja, 29. julija: 8.15 Poročila. 8.30 Gimnastika. 9 Versko predavanje. 9.30 Religiozna glasba. 10 Prenos iz stolnice. 11 Dvboj na harmoniki. 12 Kaban »Cardaška kneginja«. 16 Prenos cerkvenega koncerta. 17.30 Obdelovanje zelenjave. 20 Slovenske narodne. 21.15 Samospevi. 22 Cas, poročila, iz zvočnih filmov (plošče). — Ponedeljek, 30. julija: 19 Ob 15 letnici osebnojenja »Prekmurja. 19.30 Zdravniška ura. 20 Operetna ura. 21.15 Samospevi. 22 Cas, poročila, lantje na vasi (plošče). — Torek, 31. julija: 19 Otroški kotiček. 19.30 Letalstvo. 20 Sonatni večer. 20.45 Vokalni koncert. 21.15 Klaviška harmonika. 22.10 Cas, poročila. 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 1. avgusta: 19 O verstvih. 19.30 Literarna ura. 20 Oktet »Ljubljanskega Zvonca. 20.45 Radijski orkester. 21.30 Mandolinistični kvartet. 22 Cas, poročila, harmonika.

MORDA NE VEŠ

da je dokazano, da poročeni ljudje dalj časa žive kot samci;

da samo v Londonu izdajo v enem letu za takozvano »vitko« linijo in lepoticenje neznansko vsoto nad 60 milijonov funtov sterlingov, kar je toliko kot štirinajst milijard Din. (ženska nečimurnost res nima meje.)

da je moderna tehnika že tako daleč napredovala, da, kadar kopijejo v zemljo nov rov, ali sahi imenovan, ki je peščen in poln vode, istega umetnim potom zamrznejo in potem lahko spravljajo na dan.

da je potres v Indiji letošajo pomlad zahteval 6583 človeških žrtve;

da Angleži uvozijo na leto za 20 milijonov funtov (5 milijard Din) zamrznjenega argentinskega mesa;

da morajo turški soferji avtobusov biti poročeni, abstinence in niti kvartati ne smejo znati;

da je na angleški železnici zaposlen v jedilnem rozu mož, ki govoril poleg angleškega še francosko, nemško, italijansko, razume rusko, švedsko, židovsko ter piše in bere kitajsko, japonsko, arabsko, hindustansko, dansko, norveško, latinsko in grško.

da v mnogih zvočnih kinih inajo za naglušne montirane slušalke, katere si obiskovalci nataknejo na ušesa.

